

FORORD

Børns Voksenvenner i Aalborg har i perioden 2008 til 2010 iværksat projektet "Venskaber på tværs af nationaliteter og generationer" med støtte fra Velfærds- og Integrationsministeriet. Med projektet har der været sat fokus på at etablere venskaber til børn og mødre med etnisk minoritetsbaggrund ud fra den venskabsmodel, som foreningen gennem mange år har praktiseret med danske familier.

Målgruppen for projektet har været børn og unge mellem 0 og 15 år, hvor børnene fra ca. 7 år er blevet tilbudt en Voksenven og børn under ca. 7 år, sammen med deres mor, er blevet tilbudt en Familieven, også kaldet en reservebedstemor. Rekrutteringen til projektet har været frivilligt på den måde, at det har været op til mødrene og de frivillige selv at søge ind i projektet. Foreningens opgave har så været at godkende og matche de interesserede med hinanden og støtte venskabet til en positiv udvikling, bl.a. gennem erfaringsgrupper med de frivillige. Foreningen har også lavet en del opsøgende arbejde i forhold til målgruppen for at synliggøre projektet.

Som del af projektets evaluering, har foreningen lavet denne mindre undersøgelse, hvor 7 af projektets venskaber fortæller om, hvordan de har oplevet etableringen og udviklingen af deres venskab og hvad venskabet betyder for dem. Undersøgelsen er lavet i samarbejde med stud. scient. soc. Christina Weinkouff på 6. semester, Aalborg Universitet og færdiggjort af foreningens medarbejder Anita Rokkedal, hos hvem andre oplysninger om projektbeskrivelse, metode og anden evaluering kan indhentes.

Projektet "Venskaber på tværs af nationaliteter og generationer" har i skrivende stund etableret 22 venskaber og 4 børn venter på at få en voksenven. Foreningen har i projektet etableret 3 venskaber, der undervejs er blevet lukket. Årsagen har dels været en families fraflytning og dels sprogbarrierer. Endelig har et barn haft behov for professionel støtte.

INDHOLD

1. Indledning	3
2. Metode	4
3. Sammenfatning af analysen	5

Mødre og Børn:

I. Kendskab til foreningen	7
II. Det første møde	8
III. At få en Ven	9
IV. Vennens betydning	11
V. Vennen som familie	13
VI. Det særlige ved venskabet	14
VII. Hvad siger mødrene	17

De Frivillige:

I. At blive Ven	21
II. At møde barnet og familien	22
III. Venskabet begynder	23
IV. Samvær og Aktiviteter	25
V. Familien som Venner	29
VI. Opmærksomhed og motiver	31
VII. Gevinster	38
VIII. Venskabets Fremtid	39

INDLEDNING

Da Børns Voksenvener i Aalborg (BVV) iværksatte projektet "Venskaber på tværs af nationaliteter og generationer" i 2008, var det, fordi foreningen gerne ville bidrage til at styrke det sociale netværk omkring familier med etnisk minoritetsbaggrund. Familier, med enlige mødre, der levede i ensomhed og isolation og havde et meget lille socialt netværk, der kunne tænkes at have betydning for deres integration i nærområdet.

Formålet med projektet var at bruge foreningens venskabsmodel til at give familierne og herunder særligt børnene, ressourcestærke frivillige, de kunne etablere venskaber med. Gennem venskabet ville de få muligheden for at indgå i et socialt samspil med et personligt udbytte, der forhåbentligt kunne opleves positivt af familien. Konkrete mål for venskaberne og dermed også familiernes udbytte af venskaberne, skulle være at:

- Ruste familierne til at etablere og fastholde nye sociale relationer, hvor særligt børnene og til dels mødrene kunne få oplevelser og samvær udenfor familien.
- Fremme børnenes og til dels mødrenes tilgang til dansk sprog og normer, familier og kulturelle oplevelser m.m.
- Give børnene og til dels mødrene et positivt udbytte af venskaberne, der ville få betydning for deres hverdag og trivsel.
- At frivillige skulle tilføre samspillet med børnene/mødrene ressourcer og selv opleve det positivt.

At udvikle et arrangeret venskab, som det jo er ved etableringen af venskabet i foreningen Børns Voksenvener, hen mod et mere personligt venskab, hvor særligt familierne får et positivt udbytte ud af relationen, kan tage lang tid og når man taler om deres integration kan kun fremtiden vise, om og hvordan venskabet får betydning for familierne og herunder børnenes fremtid.

Da flere venskaber imidlertid er etableret i projektperioden og flere familier og frivillige således har kendt hinanden over en vis tid, vil det være interessant at høre, hvordan det går i nogle af de venskaber, der er etableret. Det er derfor denne mindre analyses opgave at besvarer følgende spørgsmål:

Hvordan har etableringen af venskabet været?

Hvilken betydning har venskabet?

Hvad laver man i venskabet og hvordan bidrager de ressourcestærke frivillige?

METODE

Analysen er foretaget på grundlag af kvalitative interviews med 7 venskaber med mødre, børn og frivillige. Alle respondenter er blevet kontaktet pr. telefon med henblik på at stille op til interviews. Venskaberne er valgt ud fra de mødre, der havde lyst til at stille op til interviewet og hvor det har været sprogligt muligt at gennemføre interviewene. Mødrene kommer fra Somalia, Sudan, Burma, Iran, Congo og Burundi. Interviewene er foretaget enkeltvis, dels med mor og børn sammen for at skabe tryghed og dels med de frivillige alene.

Der er interviews med 6 frivillige, da 1 venskab lukker under dataindsamlingen. Den frivillige i dette venskab er kontaktet pr. telefon. Hos to af mødrene er der to søskendepar med i interviewet. Alle frivillige er etnisk danske.

Der har til analysen været valgt en narrativ tilgang, hvor respondenterne fik mulighed for at fortælle deres egen historie om venskabet. Efter det første interview med mødrene var gennemført, var det dog nødvendigt at lave nogle tematiseringer for interviewene, men dog så åbne, at det var respondenterne, der valgte, hvor samtalen bevægede sig hen.

Længden af venskabernes varighed er for 2 venskaber $\frac{1}{2}$ år og for de andre mellem 1 og 3 år. Interviewene er optaget på bånd, med undtagelse af 2 mødre, der ikke ønskede det. Her er der så lavet skriftlige kommentarer under interviewet.

Analysen inkluderer syv venskaber og kan derfor ikke fremvise generelle forhold omkring alle venskaber i projektet.

Der er valgt en beskrivende og induktiv tilgang til analysen, hvor venskabernes fortællinger og personlige udsagn træder frem, som de er fortalt af respondenterne og de vil derfor også fremstå særskilt i analysen som de to parter i venskaberne. Det har ikke været et mål at skabe yderligere forklaringer om venskabet og respondenternes udsagn eller have en kritisk diagnosticerende tilgang til analysen af samme udsagn.

SAMMENFATNING AF ANALYSEN OG DE 7 VENSKABER

Etableringen af venskabet:

- Flere mødre hører om BVV via deres netværk eller gennem foreningens opsøgende arbejde.
- Mødrene søger BVV, fordi de er opmærksom på det lille familienetværk børnene har og de tænker på, at børnene kan mangle bedsteforældrene og drengene en far.
- Ved match af venskab er familierne glade for brevudvekslingen med den frivillige før 1. besøg. De frivillige er spændte før det 1. besøg og nogle er optaget af, hvad de vil møde m.h.t. morens sprog, ressourcer og livsform.
- Børnene vil gerne have en voksenven at lave ting sammen med. Flere føler, de ellers er meget i hjemmet. Sammen med en voksenven vil de gerne opleve noget mere og lære flere at kende.
- Flere frivillige har opmærksomhed på, at kunne støtte et barn i en sårbar familie. Nogle har fra starten ønsket et "etnisk" barn og for andre blev det et tilbud, de ikke kunne sige nej til.

Venskabet betydning:

- Børnene bliver gladere af at have en voksenven og børnene betragter vennen, som en de kan snakke med, stole på og én, der er sød.
- Mødrene får direkte støtte og vejledning af en familieven - det kan også ske med en voksenven – til praktiske gøremål, transport og pasning af barn, hvis det er nødvendigt.
- Både venner og familier betragter deres forhold som familiært og flere betragter hinanden som bedsteforælder og børnebørn. Børnene og til dels mødrene møder også de frivilliges netværk.
- Familierne/børnene og de frivillige har et forholdsvis tæt forhold og deres ønsker er, at venskabet ikke stopper.

Aktiviteter og frivillige ressourcer:

- De frivillige er rollemodeller og de har fokus på egne ressourcer til udvikling og støtte af børnene. De frivillige vil gerne præge børnene gennem oplevelser og holdninger og mange inddrager også mødrene, dog familievennerne i særlig grad.
- Børnene får en ven, de kan lave ting sammen med, tage ud i byen med, opleve noget med og de lave f.eks. lektier og cykler. Børnene har mange aktiviteter med deres ven i hjemmet, men også udenfor hjemmet med sport, bio, museum m.m. Mødrene er meget sammen med familievennerne.

1 af de 7 venskaber lukker og 1 venskab har udfordringer med, hvorhen venskabet skal udvikle sig.

MØDRE OG BØRN

"Jeg synes, det er dejligt at have familievenner. Jeg oplevede også, at familievenner ikke kun var for børnene, men også har været godt for mig, selv om jeg er voksen. De er hjælpsomme med mange ting. Jeg er glad for mine venner, fordi de er søde og positive. Vi vil gerne have dem hver dag"

Mor fra Burundi.

"De finder nogle voksne, der kan være sammen med vores børn. De er gode og venlige mennesker. Hjælpsomme. De er godkendt. Har ikke problemer og kan opføre sig godt med mine børn. Mange har måske en uddannelse eller et arbejde og de kan også hjælpe os. Med spørgsmål om kulturen eller bare viden. Det er frivilligt og de tjener ikke penge på det. Og vi skal ikke betale og vi skal respektere hinanden".

Mor fra Iran

Kendskabet til foreningen

Det er forskelligt, hvordan mødre stifter bekendtskab med foreningen. Af de interviewede siger fire mødre, at kendskabet til Børns Voksenvenner skete gennem en bekendt, der enten selv havde etableret et venskab eller hørt om foreningen. De resterende tre mødre blev alle bekendt med foreningen gennem dens opsøgende informationsarbejde i bl.a. boligforeninger og på skoler. Eks. var foreningen ude at lave en præsentation på den uddannelsesinstitution, hvor én af mødrene går til dagligt: *"Jeg syntes det lød spændende og det var noget for min familie"*. Hun tager efterfølgende kontakten og udveksler oplysninger, så foreningen kan kontakte hende for en samtale.

I en anden familie var det barnet, der mødte en medarbejder ved et arrangement i et beboelsesområde, hvor foreningen var ude med deres campingvogn. På spørgsmålet om, hvorfor barnet efter mødet besluttede sig for at snakke med sin mor om at få en voksenven, fremhæves det, hvilket indtryk foreningen gjorde på ham: *"Fordi det er sjovt!"* Moren var i tvivl, om hun syntes, det var en god ide, så der arrangeredes efterfølgende en samtale mellem hende og medarbejderen i Børns Voksenvenner. Her fik hun så mere at vide om foreningen og fik mulighed for at få afklaret de spørgsmål, hun havde.

I venskaberne er det overvejende den voksne, altså mødrene, der stifter bekendtskab med foreningen og efterfølgende overvejer et venskab til/i familien. I mindre grad er det barnet. Dette passer meget godt sammen med, at foreningen rekrutterer børnene gennem de voksne og ikke omvendt. I og med, at foreningen dog har benyttet sig af "et rullende" kontor i form af en campingvogn, ude i udvalgte boligområder, har der i meget større omfang været kontakt til børn og unge, som har søgt foreningen for at få stillet deres evt. nysgerrighed. Dette har så i nogle tilfælde givet anledning til yderligere snak i hjemmet.

I to af de tilfælde hvor det er barnet, der vælger venskabet til, altså opfordrer til det i hjemmet, er det sket på baggrund af, at en ældre søskende også har fået voksenven. Mødrene har dermed allerede et kendskab til foreningen og det er så positivt, at de vælger at kontakte foreningen endnu engang for en voksenven til deres andet barn. Den yngste af to søskende siger til ønsket om at få en voksenven: *"Fordi det er kedeligt at være hjemme hele tiden. Jeg vil også gerne have en voksenven, fordi mor kan ikke så godt forstå dansk. Så jeg vil gerne have en voksenven, så jeg kan lave lektier"*.

Det første møde

Hvordan den indledende kontakt til foreningen er påbegyndt er forskelligt for de interviewede familier. Som omtalt har nogle selv kontaktet foreningen og andre er blevet ringet op efter at have udvekslet oplysninger. På spørgsmålet omkring, hvordan den etablerende fase af venskabet har været, er alle familier positive. Én af mødrene var lidt i tvivl, om en voksenven nu også var noget for hendes barn. Hun havde kun hørt meget lidt om foreningen og var ikke sikker på, hvad et venskab bestod i. En samtale med en medarbejder i Børns Voksenvenner hjalp hende dog med at afmystificere begrebet. Hun forstod, at det var barnet, der var i fokus og det i sidste ende var barnet, der valgte, hvem det ville være sammen med: *"Så sagde jeg okay til, at han fik en voksenven"*.

Det er brevudvekslingen med foto, der bliver nævnt, når de interviewede snakker om fasen med at få en ven. Det er gennem brevene, familien første gang præsenteres for en mulig voksen- eller familieven og det vækker nysgerrighed. En mor fortæller: *"Vi fik et brev med billede, hvor hun fortalte meget om sig selv. Det gav mig lyst til at møde hende ansigt til ansigt og så er det sjovt, at hun hedder det samme som min egen mor og at hun er fra samme generation. Så jeg glædede mig meget til at møde hende første gang"*. En pige var lige ved at fortryde, at de havde søgt om en voksenven, fordi der gik noget tid, inden foreningen fandt en voksen at matche hende med: *"Så tænkte jeg, ej, jeg har jo også alle mine venner. Men da jeg fik brevet, så blev jeg mere interesseret i det. Så så jeg, hvordan hun så ud og hun havde også skrevet om sig selv og sådan noget"*.

Alle de interviewede familier giver udtryk for, at brevene var en god måde at skabe den første kontakt mellem familien og den frivillige. Brevene vækkede deres interesse for det kommende venskab og var en god forberedelse i forhold til det kommende personlige møde. En mor fortæller, at en anden familie, de kender, har besøgsvenner fra Dansk Røde Kors. Her er det besøgsvennen, der vælger familien. Hun ser derfor kun fordelene ved, at Børns Voksenvenner matcher parterne: *"Børns Voksenvenner, de kommer og kigger på os og vi skriver brev til hende og hun skriver brev til os. Og så ser vi hinanden an og kan sige ja eller nej. Og det system er rigtig godt"*.

At det er en fordel, at Børns Voksenvenner tager højde for interesser og personlighed, når de vælger ven til en familie eller barn, er der flere udsagn, der vidner om. En pige fortæller: *"Jeg blev nysgerrig efter at møde hende, fordi hun kunne lide de samme ting som mig"*. Hendes mor supplerer: *"De passer godt sammen, for voksenvennen er meget stille og min datter taler meget. Så hun har brug for en, der lytter"*.

Der har i to af venskaberne været brug for at støtte familien i deres brevskrivning til den frivillige. Familien har fået støtte af foreningen til det danske sprog og der er taget fotos af familien. Der er også i et tilfælde ydet hjælp til porto og forsendelse.

Efter brevene er udvekslet, skal familien møde den frivillige voksen- eller familieven. Det første møde er for alle venskaber sket i familiens hjem. Alle interviewede beskriver oplevelsen som spændende og forløbet som fint. En mor fortæller: *"Det var fint. Jeg havde det godt med, at det var mig, der bestemte, hvem der skulle komme i mit hjem og det var mig, der satte grænserne"*. Flere af de interviewede fortæller, hvordan deres børn glædede sig til mødet. Efter at have ventet på at blive matchet med én og have skrevet breve sammen, var forventningens glæde stor. En mor fortæller: *"Han var meget glad første gang, han så ham. Meget meget glad"*. En pige havde, ud fra det billede voksendevenden havde sendt hende, gjort sig en masse forestillinger omkring, hvordan hun så ud. Hun beskriver det første møde: *"Det var, ja det var godt. Det var sådan, jeg troede, altså jeg blev overrasket over at se hende og jeg blev også glad. Jeg troede slet ikke hun lignede, sådan som hun så ud. Men jeg blev rigtig, rigtig glad for at se hende. Så sagde jeg: "Hun skal være min voksendevend!"*. *Og det var jeg glad for. Jeg troede da, hun ville have langt hår og jeg troede, hun ville være yngre og en hel masse ting"*.

En anden pige betoner det faktum, at det er en fremmede, man først skal til at lære at kende: *"Det var mærkeligt, fordi man ikke kender hende. Jeg skulle lige vænne mig til hende, men det var spændende"*. Det, der gør det mærkeligt er, at man på forhånd har gjort sig mange tanker og forestillinger om, hvad venskabet skal udvikle sig til. Flere fortæller, at grunden til de gerne ville have en ven var, at de så havde en at lave ting sammen med. Men ved det første møde, er det en fremmede, der sidder foran en. Man mangler på en måde at få nogle vigtige elementer på plads, før dette kan realiseres. En dreng fortæller, at hans voksendevend var meget nysgerrig og gerne ville lære noget om drengens kultur og hjemland. Det første møde var derfor en lang række af spørgsmål og svar til de forskelligheder, de havde indbyrdes. *"Dengang, der vidste jeg ikke så meget om Danmark, som jeg gør nu. Så derfor ville jeg selvfølgelig lære noget om Danmark"*.

At få en Ven

I interviewene med familierne står det klart, at alle havde gjort sig overvejelser omkring det at få en voksen- eller familieven. Et fælles træk for familierne er, at forældrene har gjort sig mange overvejelser omkring det lille netværk, de selv kan tilbyde børnene. Nogle børn har kun deres mor i Danmark, andre har søskende, men ingen har bedsteforældre i landet og kun i en familie, er der en far, En mor med fire hjemmeboende

børn, valgte at få en voksenven til de to ældste piger, da der ikke er anden familie i Danmark og hun ikke selv var så god til dansk på daværende tidspunkt. En anden mor fortæller: *"Min datter er rigtig glad for hende, for den eneste voksen hun har, det er mig. Hun har ingen bedsteforældre eller far her i Danmark. Det er kun mig og hende. Nogle gange har man også brug for lidt luft og pause fra hinanden og hun har en anden voksen at snakke med"*. Endnu en mor siger: *"Det er hårdt her i Danmark, når jeg er vant til en stor familie, at være her alene. Så det er dejligt at have en voksenven til mit barn"*. En mor fortæller, at hun valgte at tage kontakt til foreningen, fordi hendes søn havde svært ved at få venner, samt hun var uden job på det tidspunkt: *"Vi var kun hjemme. Så for hans fremtid. Han skal have en ven, ligesom en mand for eksempel, ikke kun mig. Jeg er hans ven og også hans mor. Men jeg tænker, at han mangler nogle ting, som han kan snakke med en anden mand om, for eksempel. Og efter at have hørt om Børns Voksenvenner, så syntes jeg, det var interessant at få en dansk voksenven, så mine børn også hurtigere kunne lære dansk kultur og det sociale"*.

Efter sønnen har fået en voksenven er det gået hurtigt med at kontakte foreningen igen og sige, at de også gerne må finde én ven til hans søster. Moren fortæller: *"Når hun så, at hendes bror skulle ud med sin voksenven og for eksempel lavede nogle sjove ting sammen, så spurgte hun hver gang: "Hvornår kan jeg få en voksenven, hvornår kan jeg få en voksenven?" Hun var meget interesseret i at få en voksenven også"*.

Selvom man ikke er enlig forælder, spiller tanken om et større netværk stadig ind i overvejelserne for ens børns fremtid. Et forældrepar med familieven fortæller, hvordan de ser venskabet som en mulighed for at få en større familie til deres børn: *"Vores familie er i vores hjemland. Vi har kontakt til dem via telefon og internet, men børnene kender dem jo ikke. De har ikke rigtig kendskab til deres familie. Vi tænker på, at hun kan fungere som bedstemor. Så når børnene bliver større, vil de have en større familie, end bare os"*.

En enlig mor begrundet valget af en familieven til hendes to børn sammen frem for en voksenven til hvert af børnene med: *"Det er vigtigt for mig, at børnene får samme kultur og ikke forskellige indtryk, fordi de kommer i to forskellige hjem hos voksenvennerne"*. Det er altså vigtigt for hende at homogenisere familien og dermed også holde den samlet. Hun understreger, at et andet vigtigt aspekt ved familievennen er, at det er en dansk familie, de er matchet med. Hun ville ikke bryde sig om, at det var en udlænding børnene kom hos, da det ville hindre dem i at lære dansk på en naturlig måde, nemlig ved at kunne studere den hos familien.

En anden mor fortæller, hvordan hun følte sig ensom, da hun kun havde sine mindre børn i Danmark. Hun tog derfor kontakt til foreningen, efter en bekendt havde fortalt om sine erfaringer med en voksenven. Hun ønskede at få en familieven, så hun også selv var en del af fællesskabet, hvilket har hjulpet hende meget.

Endvidere siger hun: *"Jeg synes det er vigtigt, at børnene også er sammen med andre, der ikke er familie, så de lærer at være sammen med andre mennesker"*.

Også børnene resonerer over deres nye voksennetværk i interviewene. På spørgsmålet om, hvorfor de var interesseret i at få en voksenven, fortæller flere, at de før venskabet blev etableret, var meget i hjemmet. De så venskabet som en mulighed for at lære nogle flere mennesker at kende og også komme mere ud. En pige fortæller, hvorfor hun sagde ja til en voksenven: *"Fordi jeg ikke har nogle søskende, så kunne det være sjovt at komme ud til nogle andre"*. Hun fortsætter: *"Hvis jeg ikke havde min voksenven, så ville jeg bare være hjemme og nogle gange lege med mine venner"*.

Et andet aspekt, der ofte bliver nævnt, er den forskel, der er på en voksenven og det at have en legekammerat. Den voksne kan tage ansvar og passe barnet, hvilket gør venskabet unikt, idet det, for nogle af børnene, åbner op for andre muligheder i samværet. F.eks.: *"Med en voksenven, der kan man tage ud nogle andre steder, end man kan med sine venner"*. En pige beskriver det måske meget godt på denne måde: *"Selvfølgelig har jeg mine venner fra skolen, men jeg tror det er min voksenven, som jeg laver flest ting med, for eksempel ... altså jeg kan lave de ting sammen med hende, som jeg ikke kan med venner på min alder, fordi hun er voksen. Hun kan sådan holde styr på mig. Jeg kan ikke bare tage med min veninde, altså i byen. Det kan jeg jo ikke, for vi er jo kun børn. Med hende så kan jeg godt, fordi hun er voksen og hun kan holde styr på mig og hjælpe mig med nogle ting for eksempel"*.

Netop det den voksne kan hjælpe med på nogle områder, hvor ens jævnaldrende ikke kan, pointerer flere af børnene: *"Venner dem kan man kun snakke og lege med. Men voksenvenner de kan hjælpe meget, med lektier og skole"*. Og en anden siger: *"Min voksenven lærer mig at skrive og snakke engelsk og matematik og regning"*.

Vennen's betydning

Der er ingen tvivl om, at voksen- eller familievennen spiller en praktisk rolle i børnenes hverdag. Flere af børnene fortæller i interviewene, hvordan de f.eks. laver lektier med voksenvennen, fordi forældrene der hjemme ikke er så stærke i det danske sprog endnu, at de kan hjælpe dem. Også forældrene har glæde af venskabet. Flere fortæller, hvordan voksenvennen har tilbudt at passe barnet, når forældrene har været udenfor hjemmet. I en af familierne gør det sig f.eks. gældende i hverdagen, fordi moren én dag om ugen har sent fri fra sit arbejde og derfor ikke kan nå at hente barnet. De dage henter voksenvennen barnet efter

skole, er sammen med det hjemme hos sig selv og afleverer så barnet senere på aftenen, når moren er hjemme igen.

I en anden familie handler det f.eks. om nogle weekender, hvor moren skal af sted fredag aften. Datteren følger her op og beskriver, hvad hun og voksenalderen laver en fredag, efter hun er blevet hentet: *"Jeg kommer derover og så spiser vi frokost, hvis det f.eks. er klokken tre, hun henter mig fra skole og så bagefter går vi ud og spiller fodbold eller badminton. Og så kommer vi ind og så hygger vi og så leger jeg med hendes kat, mens hun laver aftensmad og så efter vi har spist, så går vi ind og ser Harry Potter eller en anden film"*.

Flere af forældrene fortæller om episoder, hvor voksen- eller familievennen nogle gange kan hjælpe med at hente og bringe børnene i hverdagen. En mor, der er i gang med at tage en uddannelse, fortæller, at deres familieven kan hente hende i bil efter skole, da venen bor i nærheden af uddannelsesstedet. Hun hjælper efterfølgende med at hente børnene fra skole og børnehave og sender dem med bussen hjem: *"Hun går ikke, før bussen er kørt og vi har vinket farvel"*. I dette tilfælde har moren ingen bil selv og skal derfor i hverdagen med bus rundt i byen for at hente sine børn. Så hun er taknemmelig, når familievennen kan yde denne støtte, da det gør dagen lettere.

En anden vigtig ting, er den naturlige barriere, der er i forhold til hverdagens praktiske ting, når man flytter til et land, hvor man ikke kan sproget. En mor fortæller, at det for hende var meget vigtigt, at det var en dansker, familien fik som ven, da det giver familiemedlemmerne mulighed for at lære dansk og danskhed: *"Mine børn er nye danskere, derfor skal de lære det danske af en dansker og ikke af en anden udlænding"*. Flere fortæller, hvordan det at have en dansk voksen- eller familieven har hjulpet dem til hurtigere at lære det danske sprog og de danske skikke. Det er kendetegnende for familierne, at de alle ønskede at få en dansk voksen- eller familieven, da de mente, det ville have positiv indflydelse på barnets eller familiens sprog og deres kendskab til danske normer og forhold. Det, at børnene kunne lave lektier med venen, har også været vigtigt, ligesom nogle af mødrene måske kunne få lidt praktisk støtte.

En mor fortæller: *"Vores familieven er meget hjælpsom. Vi læser ikke så godt dansk endnu, så hun hjælper os med breve, forsikringspapirer, det danske system og selvfølgelig det danske sprog"*. En mor fortæller, hvordan hun er blevet guidet i forhold til det danske uddannelsessystem. Moren ville gerne uddanne sig, men vidste ikke, om hun kunne gå videre ud fra den uddannelse, hun har taget i sit hjemland. Voksensvennen hjalp hende så med at undersøge det. Hun fortæller, hvordan de nogle gange arrangerer at mødes, også når børnene ikke er hjemme: *"Så hjælper hun mig med praktiske ting, papirer der skal udfyldes, giver gode råd og hjælper mig i forhold til min uddannelse"*.

En familie fortæller, at de har boet i byen i tre år, men ikke kender området så godt, da de ikke kender nogle i byen. Efter de har fået en familieven, har denne taget dem med på sightseeing og vist dem legepladser, hvor de kan tage deres børn med hen og taget dem med på ture i den nærliggende skov og parker. På den måde kender de i dag mere lokalområdet og familien er i dag også mere tilbøjelige til at gå tur, end de var før, fordi de kender flere af byens tilbud.

Vennen som familie

Som nævnt tidligere, var en af bevæggrundene for at gøre brug af foreningen Børns Voksenvenner, at familien har begrænset voksennetværk i Danmark. Flere familier siger i interviewene, at de ved etablering af et familievenskab ønskede, at vedkommende skulle føle sig som en del af familien og ved etablering af voksenvenskab til børnene, at børnene kunne få en følelse af at have en større familie end kun den i hjemmet.

Det er tydeligt, at grundet dette ønske fra familiernes side sammenholdt med en åbenhed fra de frivilliges side er det i flere tilfælde lykkedes. Således er der under interviewene mange eksempler på og fortællinger om episoder, der virker familiære. Et eksempel er som tidligere nævnt, at særligt familievennen, men også voksenvennen tager del i nogle af dagens praktiske gøremål, som at hente og bringe, passe barnet og også være backup med viden og support på forskellige områder. Familie- og voksenvenner udfylder dermed rollen som støtte for mødre og omsorgsperson for børnene.

En mor fortæller, hvordan hendes venskab til familievennen har udviklet sig til noget ganske specielt: *"Jeg er for genert til at sige, hun er min ven. Hun betyder mere for mig end en ven. Hun er ligesom over det, hun er som en søster. Hun trøster og kommer med forslag, er glad, meget åben og positiv og glad for andre, trods deres forskellighed"*. Hun fortæller endvidere, at vennen også var sammen med hendes familie i forbindelse med besøg fra hjemlandet. Således var mormoren på besøg og hun ville gerne se Zoo, men da vejret var for koldt til hende, tog familievennen dem med ind og se Budolfi Kirke. Det betød meget, at hun tog sådan et initiativ og det gjorde et stort indtryk på gæsten. Pigen i familien formulerer det sådan: *"Nu har jeg en bedstemor i Danmark"*. Hun fortæller videre, at hun har aftalt med familievennen, at hun skal kalde sig bedstemor og ikke familieven, når hun præsenterer sig.

Som baggrund for at vælge et venskab til hendes søn, fortæller en mor i interviewet, at hun kan mærke på sit barn, at han savner den kontakt, der er mellem børn og deres bedsteforældre: *"Jeg tror måske han manglede nogle bedsteforældre. Hvis han leger med ham, så vil han tænke på ham som en bedstefar"*. Da

de ikke ser bedsteforældrene, er hun glad for, at sønnens voksenven kan udfylde rollen. Hun kan se på sin dreng, at han er mere glad nu, hvor han har samværet at se frem til hver uge. Drengen svarer: *"Nogle gange kan jeg godt tænke, at han er min bedstefar"*. En anden dreng beskriver det således: *"Han er ikke min ven, det er han for gammel til, han er mere som en bedstefar"*.

I alle interviews blev det berørt, at der laves aftaler, hvor man spiser sammen. I sådanne tilfælde deltager også vennens evt. ægtefælle. De samles for eksempel til fødselsdag, hvor man inviteres til bords med den øvrige familie og venner. En familie fortæller, at de også har inviteret barnets voksenven ud at spise i byen, da denne havde fødselsdag.

Man kan sige, at i forbindelse med familievenskaber kan det være naturligt, at begge familier samles til en hyggelig aften, men det kan synes mere ejendommeligt, at et venskab mellem barnet og den voksne bredes ud, så det omfatter hele barnets familie. En mor, hvis ene hjemmeboende barn har en voksenven, fortæller, at voksenvennen har inviteret hele familien hjem til sig en aften, så hun kan møde hans kone og se det hjem hendes barn kommer i: *"Det glæder vi os rigtig meget til, det bliver sjovt"*.

En mor med familieven beskriver, hvordan hun nyder, at vennen opfører sig som en del af familien og deltager i gøremål, frem for at sidde passiv og opføre sig som en fremmede: *"Det virker naturligt, at hun er en del af familien. Hvis vi skal spise aftensmad sammen, hjælper hun for eksempel med at dække bord, når hun er på besøg"*.

Det særlige ved venskabet

Hvad man laver, når man er sammen, varierer i forhold til, om der er tale om en voksenven eller en familieven. I tilfælde af familieven er det typisk at hele familien er sammen med vennen: *"Vi spiller kort, leger med børnene, de samme ting, som man vil gøre med sine egne bedsteforældre"*, siger en mor. I et af de interviewede familievenskaber, var det ældste barn også alene med familievennen af og til. Barnet, der bor alene med sin mor og en mindre søskende, fortæller, at hun er glad for alene tiden, hvor de hygger med f.eks. at bage kage og tage den med hjem til moren og på vejen plukker de måske blomster.

Hun har ikke meget alene tid med en voksen, udover når den mindste er kommet i seng. At få den fulde opmærksomhed er derfor vigtigt for hende. Hun fortæller videre, at det sjoveste hun har oplevet med vennen, er de gange de har været i biografen, hvilket er noget de to gør alene.

Interviewene viser, at der ikke er tvivl om, at børnene er glade for at være sammen med deres voksne ven. En pige fortæller, hvordan hun prøver at snyde sig til at blive hos familievennen, når denne gør sig klar til hun skal hjem: *"Jeg glemmer mine sko hos hende og spørger, om vi ikke kan blive lidt længere"*.

For børn med en voksenven, er det karakteristisk at de skifter mellem at være hjemme hos den voksne og slapper af med film, hygge, snak, for én tilmed fodmassage, eller være ude og opleve noget sammen. Flere har fortællinger om fodboldkampe, ture i biografen, Fårup Sommerland, Skøjtehallen, biblioteket og cykelture på sommerdage. Generelt er den voksne meget aktiv med barnet. Flere fortæller om, hvordan de øver sport med deres voksenven og generelt er aktive: *"Vi spiller for eksempel tennis eller fodbold. Eller så er vi i svømmehallen"*. En dreng fortæller om, hvordan han har lært at spille pool af hans voksenven og de også bruger meget tid på at træne basketball sammen. Han siger: *"Det vigtigste ved en voksenven er, at man kan lege sammen"*. En ældre dreng er også inde og beskrive, hvad det vigtigste ved en voksenven er. Han mener det er, at man kan lære af hinanden: *"Det vigtigste han lærer mig er om andre kulturer"*.

For at forstå, hvad det er, der gør relationen mellem barn og voksen speciel, blev børnene bedt om at beskrive, hvad en ven er og efterfølgende sætte ord på, om det var det, de havde med deres voksne ven. *"Altså at være en ven, så skal man jo ... så skal man være en, som er god at snakke med, og man skal også være en som... som der godt gider være sammen med en og som ikke siger "Nej jeg gider ikke!". Og man skal være en, som er sød og rar og god ved en. Altså man skal være alle de gode ting. Jeg synes min voksenven er de ting. Hun er rigtig rigtig sød"*.

En dreng breder det ud og fortæller, hvordan han ser sin voksenven som et forbillede: *"En der er god at være sammen med, en man kan stole på. En som man på en måde kan se op til... altså, hvis vi har to venner her... så skal de på en måde gøre hinanden bedre. Det synes jeg, man skal være. Jeg tænker, at bare det med man kan stole på ham, det er et forbillede for mig, så at andre også kan stole på mig"*. At voksenvennen ses som et forbillede, er der flere eksempler på. En pige fortæller, at hun ofte spiller fodbold med sin voksenven og hvordan denne er dygtig til det. Hun vil gerne selv starte til fodbold, så hun kan blive lige så god som voksenvennen".

Når børnene beskriver deres samvær, er det ofte den tætte kontakt, de sætter i centrum: *"Hun er ikke sådan en pige, jeg er genert overfor"*. Flere af børnene fortæller også, hvordan de føler, de kan snakke om alt med voksenvennen. En dreng fortæller, at hans voksenven er rigtig god til at trøste. Når de er sammen, bliver han ofte hentet lige efter skole og når man har haft en træls dag, er det rart at have en at snakke med det om. En ældre dreng fortæller, at meget af samværet med hans voksenven består i at snakke sammen, hvis de ikke er ude: *"Vi kan snakke om alt, tror jeg. Fra kultur til fodboldkampe"*.

At den voksne i flere tilfælde ikke er ens forælder, kan også have sine fordele. En dreng siger: *"Han er en god ven, han bliver aldrig sur"*. I de fleste venskaber ses børnene med deres voksenven én gang om ugen eller alt efter, hvad de skal lave, hver anden uge og i den tid, de har sammen, er det samværet, der er i fokus. Som venskabet udvikler sig, kommer nogle af børnene også i weekenden og i to af venskaberne kan det også ske, at de overnatte hos vennen. Der er ingen af børnene, der direkte taler om uoverensstemmelser mellem dem og deres voksenven.

Et fælles træk ved familierne er, at de alle bor i lejlighed. De begrænsninger det sætter, kan en voksenven rette op på. En pige fortæller, at hun gerne vil have en kat, men da man ikke må have husdyr, hvor hun bor, har hun fået lov at have en hos voksenvennen. *"Hun fik den 7. kat på grund af mig. Så det er på en måde hendes og min kat"*. At denne gestus betyder meget for pigen, kommer til udtryk ved, at hun flere gange under interviewet vender tilbage til katten. Da hun f.eks. skal beskrive, hvad de laver sammen, er katten noget af det, hun fremhæver.

Netop samværet med dyr er noget flere af børnene kommer ind på. En pige fortæller meget om de tre hunde, hendes voksenven har og hvordan hun går tur med dem og leger med dem. Hun fortæller om en særlig sjov ting hende og voksenvennen laver sammen: *"Nogle gange, så løfter hun mig på hovedet, så jeg kigger ned og så kommer hundene og slikker på mig på næsen. Det kilder!"*.

En pige fortæller, at hun ofte er i haven med sin voksenven. Denne bor på landet og dyrker en stor køkkenhave, som pigen hjælper til med at holde. På spørgsmålet om, hvad de laver sammen, bruger hun meget tid på at fortælle om alle de planter og grøntsager hun har været med til at plante og senere høstet og lavet aftensmad ud af. Hun fortæller videre, at voksenvennen har købt noget "havetøj" til hende, som altid ligger hos vennen, så hun ikke gør sit eget tøj beskidt.

Børnenes fortællinger viser meget godt eksempler på, hvordan barnet og voksenvennen har noget sammen, faktisk noget særligt i barnets øjne, det ikke oplever med andre. Dette er noget, der gør venskabet særligt i børnenes øjne. Vigtigheden af venskabet står klart frem på spørgsmålet om, hvordan det ville have været, hvis de ikke havde haft en voksenven: *"Så tror jeg, at jeg ville være gået glip af rigtig mange sjove oplevelser, blandt andet!"* En pige vægter voksenvennens indflydelse på hendes skolegang højt: *"Så kunne jeg ikke lave lektier. Så ville jeg have haft det meget kedeligt. Det er sjovt at have en, der lærer mig så meget dansk og matematik og alt det der"*. En anden pige supplerer: *"Så havde jeg ikke haft det så sjovt. Så var alting kedeligt. Det ville være kedeligt ikke at have det sjovt!"*. Også forældre med familievenner ville føle de manglede noget: *"Så ville vi mangle hende og alle de ting, vi har lavet sammen"*.

I forhold til fremtiden er børnene ikke i tvivl: *"Jeg vil aldrig slippe min voksenven, fordi hende og hendes mand er så søde"*. En ældre dreng fortæller, at han kan mærke, at det ikke er så ofte, han ses med voksenvennen længere, som det var tidligere. Dette er noget, de har snakket om sammen og de har også snakket om, at voksenvennen, der er gået på efterløn, muligvis vil starte et nyt venskab op, da han godt kan have tid til to venskaber. Drengen vil dog ikke give afkald på venskabet af den grund: *"Jeg tror, venskabet holder i lang tid, mindst til jeg er 25 år"*. En pige, hvis venskab kun har varet i et halvt år, håber det bedste for fremtiden: *"Jeg tror det bliver et langt venskab!"* Hun er allerede meget fortrolig med sin voksenven og lærer mange praktiske ting af hende; lave mad, bage boller, sy, strikke og hækle for eksempel. På samme spørgsmål, stillet til en familie med familieven, svarer moren: *"Hun vil altid være der. Hun er så positiv og vi holder så meget af hende"*. Datteren tilføjer: *"Hun kan lave ting med mig, når mor ikke har tid"*.

Nogle af børnene beskriver også, at deres venner viser interesse for det at have en voksenven. Et søskendepar er ikke i tvivl om, at andre børn skulle have en voksenven: *"Ja, de kunne lære meget"*. Søsteren fortsætter: *"Mine venner er misundelige, når min voksenven henter mig, så vil de også med"*. En dreng er forundret over, at der ikke er flere, der kender til foreningen og gør brug af den, fordi han selv og nogle af hans venner, har haft så meget glæde af samværet med den voksne: *"Jeg synes, der er flere børn og voksne, der burde interessere sig for det her, fordi det er faktisk meget spændende. Også da jeg hørte om det første gang, der var jeg sådan lidt, du ved... men efter jeg mødte ham og vi prøvede nogle ting sammen, så syntes jeg, det var rigtig godt"*. Han beskriver efterfølgende, at der er flere fordele ved at kende til foreningen Børns Voksenvenner, end bare at have en voksenven: *"Og der er også mange arrangementer som selv Voksenvenner, de laver... altså de har lavet noget fodboldgolf for eksempel og vi har haft et interview med Karim Zaza fra AAB. Og vi var også ovre og se fodboldkamp i går"*.

Arrangementerne er eksempler på tiltag, som foreningen tilbyder venskaberne, hvis de har tid og lyst til at deltage. Det er nemlig frivilligt og op til en selv, om man vil være med.

En dreng fortæller, at han ikke umiddelbart var interesseret, da hans mor fortalte om foreningen og foreslog ham, de skulle søge en voksenven til ham: *Jeg troede det var kedeligt, men det var det slet ikke. Jeg troede, vi skulle snakke hele tiden"*.

Hvad siger mødrene

At lade sine børn få en voksenven må være en stor beslutning for forældrene. Man giver ansvaret for sit barn videre til en fremmede og må stole på denne. I alle interviewene kommer det frem, at venskabet indtil nu har

været en succes. Der er ikke nogle, der har haft brug for at sige nej til den voksen, som foreningen har matchet dem med og da interviewene blev foretaget, var alle børnene meget glade for netop deres voksenden. Der er en pige, som først havde fået tilbudt én voksenden, men den frivillige fortrød efter første besøg og pigen fik så tilbudt hendes nuværende voksenden, som hun er rigtig glad for.

På spørgsmålet om, hvad det betyder for forældrene, at deres børn har en voksenden, skinner dette også igennem: *"Det betyder meget for mig. Fordi når han er sammen med ham, så er jeg også glad, jeg er også fri"*. Hun uddyber dette ved at beskrive den forskel, hun kan mærke på sin søn: *"Han virker gladere nu"*. En mor, hvis to børn har hver sin voksenden, værdsætter den hjælp, de indirekte yder hende i hverdagen ved at være sammen med hendes børn. Hun siger: *"Det hjælper mig meget. Så jeg er glad for det"*. En anden mor ser sig enig på dette område: *"Mine børn er glade, derfor er jeg glad. Der er aldrig problemer med voksendenerne"*. Hun betoner et andet område, flere af forældrene fremhæver som positivt ved de voksendener deres børn har, nemlig at relationen stort set er gnidningsfri.

I de fleste tilfælde, er det barnet og voksendenen, der bestemmer, hvornår de skal være sammen og hvor ofte. Forældrene er så med til at godkende det og sikrer sig, at børnene ikke skal noget de dage. Mødrene ser mest voksendenen i forbindelse med, at barnet bliver hentet og bragt og man taler måske lidt om, hvad barnet og den voksen har lavet sammen.

Som tidligere nævnt er det ikke usædvanligt, at voksendenen inddrager forældrene og eventuelle søskende i et samvær, så også de lærer hinanden at kende. I flere tilfælde er forældrene så fortrolige med voksendenen, at denne træder til som pasningsmulighed, når forældrene skal noget. En mor udtrykker sin taknemmelighed over dette således: *"Jeg fortryder ikke, jeg har søgt en voksenden til mit barn. Jeg er rigtig glad for hende. Det er dejligt at have en, man kan regne med"*.

Generelt får man et positivt billede af, hvad foreningen gør for familierne. Alle familier taler rosende om deres venskab og har mange gode historier at fortælle om. Det eneste negative aspekt der kom op i løbet af samtalerne var, at en mor ikke brød sig om betegnelsen "voksenden": *"Det er ordet voksenden, jeg ikke bryder mig om. Jeg kan ikke lide, at børn skal være venner med voksne, de skal være venner med børn på deres egen alder. Vi elsker vores familievenner, men jeg synes, at bedsteforældre er et bedre ord for det, de er for os"*. Moren fortæller endvidere, at hun opfatter ordet "ven" som indikation for noget ligeværdigt. At et barn og en voksen derfor kan kalde sig venner, ser hun ikke som muligt, da disse to ikke kan sættes som jævnbyrdige. Hun beskriver efterfølgende, at hun ikke synes betegnelsen familievenner yder det par, som de er matchet med retfærdighed, da de bidrager med mere end venskab. Ifølge hende er det noget, der mere minder om et familiært forhold.

Et emne flere af forældrene tog op af sig selv var, at kendskabet til foreningen skulle udbredes, så flere blev klar over de muligheder, børnene kunne få. En mor fortæller: *"Jeg synes familievenner er super, hvis man er ensom og ikke kender andre, så kan man lære nogen at kende den vej igennem. Jeg håber andre kan få en ven som vores. Det betyder meget, at hun er så glad for mig"*. Forældrene kan se den glæde, det beriger deres barn med og hvordan de selv har glæde af venskabet og dets afkast i hverdagen. En mor fortæller også, at hun åbent har snakket med flere i sin omgangskreds omkring det, at ens børn har voksenvenner, fordi hun syntes det er vigtigt, at børn kan få denne relation med en voksen, der ikke er deres egen forælder. En mor beskriver foreningen således: *Jeg synes, det er en god ide. Det er en forening, der kan gøre børnene glade. Jeg tror, det er en god oplevelse for alle børn, ikke kun udenlandske børn, men også danske børn, fordi de kunne lære mange ting af hinanden"*.

DE FRIVILLIGE

”Når det lykkes og bliver til et rigtig venskab, så er det helt fantastisk og meget givende. At de også helt uden forbehold har taget os til sig og de samtidig interesserer sig for vores familie og hvad der i det hele taget foregår. Det er absolut meget positivt”.

Familievenner.

”Jeg prøver at fornemme moren, også at hun ikke føler, det er for meget. Jeg er meget opmærksom og fortæller altid, hvad vi laver. Hun virker meget kvik til at forstå dansk. Men måske taler hun det ikke så godt”.

Voksenven.

At blive ven

De frivillige i venskaberne fortæller alle, at de uopfordret har kontaktet Børns Voksenvenner for at blive ven med et barn eller familie. Fem har læst om venskaberne i avisen og fire har, før de blev frivillige, deltaget i et informationsmøde om projektet. Nogle havde kendskab til foreningen i forvejen og havde over en længere periode tænkt på at blive frivillige og for nogle skulle det være i forbindelse med deres fratrædelse fra arbejdsmarkedet, hvor de så fik mere tid til venskabet. Tre nævner også, at de har haft lyst til at få mere med børn at gøre, enten fordi de savnede dem fra tidligere arbejde eller ikke selv havde fået børn eller børnebørn. Der er altså forskellige årsager til at melde sig til foreningen og egne behov spiller også en rolle.

At man vælger at sige ja til venskabet med et "etnisk" barn kan for nogle være en personlig udfordring: *"Det er sjovere, når det er anderledes og en anden kultur er spændende"* siger en af voksenvennerne som forklaring til hans valg af barn. For andre, er det måske ikke noget, man i første omgang har tænkt så meget på. Det har mere været det, at ville være frivillig i foreningen, men da tilbuddet om barnet kommer, så er det alligevel noget, der skaber nysgerrighed. En af de frivillige, der vælger at sige ja, da hun får tilbudt et "etnisk", barn fortæller: *"De ringede og sagde de havde et ... ja altså et mørkt barn. Først tænkte jeg på sproget, det kunne jeg jo ikke, men så sagde de, hun kunne dansk og så tænkte jeg, hun er jo også et menneske (ler)"*.

For flere har det været en naturlig ting at vælge et "etnisk" barn til, fordi det hænger godt sammen med de holdninger, de generelt har til mennesker fra andre kulturer og de fremmede, der er i landet: *"Det er ligesom min egen ideologi at vise dem respekt, men også at have en forkærlighed for de her mennesker"* fortæller en familieven, der ikke var i tvivl om, hvilket venskab, hun ville have i foreningen. Andre havde i forvejen kontakt til etniske minoritetsgrupper og fandt det derfor naturligt: *"Jeg gjorde mig ingen som helst overvejelser om ikke at ville hende, da jeg fik muligheden. I forvejen har jeg valgt at have kontakt til andre kulturer, så det var en selvfølge for mig"*, siger en voksenven, der i første omgang, ikke var klar over, at hun kunne få et "etnisk" barn, før hun fik det tilbudt.

De fleste frivillige ser børnene som danske børn, men den familiesituation børnene er i med en mor, der ofte er kommet som flygtning med ar på sjælen og alene med børnene uden anden familie, gør, at nogle frivillige finder det anderledes i forhold til et traditionelt dansk barn og på den baggrund vil flere gerne være med til at gøre en forskel: *"At være i en flygtningelejr! Jeg har ikke fantasi til at forestille mig, hvad det gør ved et menneske. Det må være svært at have et optimistisk livssyn. Med barnet kan man måske så hjælpe med til holdningen; Det skal nok gå alt sammen"*, fortæller en voksenven.

At man kan støtte en mor, der i forvejen ikke har meget familie, indirekte ved at støtte hendes barn er en af årsagerne til, at nogle vælger at blive familieven. For nogle er det også spændende at skulle møde moren og være ressourceperson for hele den lille familie, der på mange måder kan virke sårbar: *"Jeg tror, de har det sværere end de lokale og de er jo sårbare mennesker, der mange gange ikke har familie, så kan man støtte et barn, så vil det helt sikkert være positivt"*, fortæller en familieven, der før har haft en ung sort fyr boende.

At møde barnet og familien

Alle frivillige er spændte og nysgerrige efter at komme i gang med venskabet og det er det første besøg hjemme hos familierne, der står stærkest, når de fortæller om tiden, hvor de skulle etablere venskabet. En voksenalder fortæller, hvordan hun var meget optaget af moren, selv om hun skulle have venskabet med barnet: *"Jeg tænkte mere over, hvordan jeg skulle møde moren. De kom jo fra et andet land og hvad med hendes sprog, kunne det nu få betydning for vores dialog. Og så hendes ressourcer, kunne det betyde noget. Hvad ville jeg komme til at møde!"*.

De frivillige har nogle billeder af, hvad der venter dem, men det er alligevel ikke noget, de som sådan kan forholde sig konkret til. En anden voksenalder fortæller, hvordan hun også gjorde sig tanker om, at dét hun skulle møde, kunne være væsentligt anderledes fra hende selv. For hende betød det at være åben overfor familiens kulturelle baggrund meget, da hun gerne ville gøre et positivt indtryk første gang: *"Jeg kender andre muslimer og ved, hvad man gør der og f.eks. går man ikke ind i huset med sko på"*. En fortæller, overrasket over sig selv, at hun ved det første møde blev opmærksom på, at man også kan møde noget, der ser meget forskelligt ud fra en selv: *"Jeg kiggede noget mere end ellers og det var jo lidt mærkeligt (ler), men de var SÅ mørke! Jeg tog mig i det flere gange"*. Alle frivillige oplever besøget som positivt. En af voksenalderne skal imidlertid have planlagt et nyt besøg, da familien hun kommer ud til, er på vej til et familiebesøg hos nogle, der har fået tvillinger. Man når derfor kun at snakke kort sammen.

En af familievennerne, der også har en del samvær med moren, fortæller, at det var super spændende at møde familien første gang og han gjorde sig også sine tanker: *"Man aner jo ikke, hvad man kommer ud til overhovedet! Hvor man måske ligesom kan tænke, er det nogle, der har helt forskellige opfattelser af, hvad vi synes er normal dagligdag eller lever de på en helt anden måde end vi kender til!"*.

I det hele taget betyder det første møde meget. Et er, hvilke overvejelser man har gjort sig før besøget, noget andet er, hvad man så møder! En familieven fortæller om sin modtagelse i familien: *"De var så imødekommende, de glædede sig sådan, til jeg kom. Jeg blev helt rørt"*. Og to af voksenalderne fortæller,

hvordan de hver især mødte en mor, der var meget imødekommende og parat til deres venskaber med børnene: *"Jeg var jo meget spændt på, hvilken mor jeg ville møde og blev SÅ overrasket over en mor, der i den grad var bevidst om, hvad pigen kunne få ud af at have en voksenven og så den tillid hun viste mig".* Den anden siger: *"Det er jo vigtigt, hvordan man kan med hende med aftaler og sådan og hun var i hvert fald RIGTIG positiv overfor mig".*

Som nævnt tidligere tager foreningen hensyn til interesser og personlig kemi, når venskaber skal etableres. To voksenvenner fortæller, at det var med til at fremme deres tiltrækning eller engagement i barnet, da det var en åbning til at komme i samtale med hinanden: *"Jeg skulle se hendes værelse og så fandt hun et eventyr af H.C. Andersen, hun læste op af. Om jeg skulle høre hende læse, eller det var, fordi hun ku' li det, ved jeg ikke, men jeg kan selv rigtig godt li' eventyr".* Den anden fortæller, han også var inde og se drengens værelse og hurtigt fik et godt indtryk af drengen: *"Jeg skulle ind og se hans værelse og der siger han; "Ved du, hvor mange atomer solen består af, eller sådan noget! (ler). Det gav mig hurtigt et indtryk af, at han var videbegærlig og det er guf for mig".*

Da venskaberne bliver etableret på tværs af etnicitet og kulturel baggrund, er der personlige ønsker fra nogle af forældrene til de frivillige i venskaberne. Ønsker de frivillige må acceptere, hvis de ønsker at indgå i venskabet: *"Ved besøget siger de, at hun ikke spiser svinekød og ikke må røre ved hunde",* fortæller en af de frivillige, der har fået et barn med muslimsk baggrund. En voksenven fortæller, at hun direkte blev spurgt, om hun ville gå i svømmehallen med pigen, da moren ikke kom der, fordi der også var mænd. Voksenvennen sagde ja, da det ikke havde nogen betydning for hende, hvordan moren levede sit liv og kunne det glæde pigen, ville det kun være godt. Ingen af de frivillige omtaler familiernes evt. leveregler som et problem og ingen har været afvisende overfor det. Det er nærmere noget, man bare indretter sig på

Venskabet begynder

Når de frivillige og familierne har været på gensidigt besøg i hinandens hjem, skal de selv i gang med at lave aftaler om at ses fremover. Alle frivillige på nær én fortæller, det er dem, der er de udfarende med at lave aftaler og de har alle, som venskabet er kommet i gang, taget ansvaret for at hente og bringe børn og forældre: *"Om det er her eller der, er det noget, vi skal arrangere rent kørselsmæssigt, for at det fungerer. Det er vores opgave 100 %".* En voksenven fortæller, at det ligefrem har haft betydning for hendes venskab at hun kunne hente og bringe: *"I mit tilfælde var jeg klar over, at jeg skulle tage mig af transporten. Jeg bor på landet og hun kunne ikke komme her ud alene".* Hun fortæller samtidig, at hun i begyndelsen valgte at

tage hensyn til barnet ved selv at hente og bringe, fordi barnet aldrig havde været på landet før, så det hele var meget nyt og trygheden derfor vigtigt.

En anden fortæller, at hun også tager et vist hensyn til moren, når der laves aftaler: *"Jeg henter og bringer og betragter det også lidt som en aflastning for moren"*. Mødrene får dermed en gevinst ud af det venskab, som barnet har, da de ikke selv skal bruge tid og ressourcer på transporten. I interviewene kan man godt få det indtryk, at flere frivillige i stor grad tager ansvaret for, at ikke bare transporten, men også aftalerne i et vist omfang arrangeres, så det kan lade sig gøre at mødes.

Når venskabet skal etablere sig og aftaler med mødrene skal på plads, er det vigtigt, at samspillet mellem de voksne fungerer. En voksenden fortæller, hvordan hun på grund af sprogbarrierer tidligt måtte finde en løsning med moren, før samværet med barnet kom til at fungere ordentligt: *"Hun kan ikke så godt dansk. Og når jeg kom, var de der ikke. Vi begyndte så med kalenderen og nu er det kørt ind. Vi ses fast torsdag eller fredag"*. Voksenden har altså lavet en kalender til moren, hvor hun løbende skriver ind, hvornår hun henter pigen.

En familieven fortæller, at hun i starten havde meget fokus på moren. For hende var det en fornemmelse, at de to skulle ind på hinanden, inden det mere direkte kunne handle om samvær med børnene: *"Moren havde et stort behov i starten for at snakke. Nu har jeg så også barnet alene og det går godt og moren har tillid til mig"*. Vennen gjorde også besøg hjemme hos familien og hjalp moren, når det ældste barn skulle i skole og senere, da moren fik arbejde: *"To små børn og så med bus herud. Hverdagen går jo og hun er hængt op. Så jeg hjælper lidt, også med at hente barn"*. En anden tager også et vist hensyn til moren, når hun laver aftaler om at ses: *"Nu hun har arbejde i weekenden, så passer vi det også ind på hendes arbejdstider"*. Flere frivillige vælger altså bevidst at indrette sig efter mødrene, når venskabet begynder og der laves aftaler med barnet.

Flere af voksenden forsøger sig med en fast mødestruktur, når de skal være sammen med barnet. Modsat forholder det sig med familievennerne. Her handler det mere om at finde ud af, hvornår begge parter kan og hvornår man har lyst. Der kan være perioder, hvor man ikke ses så meget og i de perioder, er det vigtigt at tænke på, man er to i venskabet, fortæller en familieven: *"Venskabet er ikke kun på mine betingelser og det med en fast ugedag eller tidspunkt passer ikke os. Vi har bestemt, det skal være, når vi har lyst"*.

Da børnene begynder at komme alene hos voksenden giver det nogle udfordringer. To fortæller, at de oplevede angst hos barnet og kunne blive usikker på, om barnet kunne lide at være hos dem: *"Hun var i starten meget bange og hun havde noget med, at nogen løb! Og jeg vidste jo ikke, om det var noget fra"*

(nævner barnets hjemland) *for de havde ikke boet her så længe. Det var, som om noget var efter hende. Jeg forsøgte at tage det roligt og jeg ville jo heller ikke snage*". Og en anden siger: *"Jeg kunne mærke, at det var utrygt for hende at komme her ud på landet. Det havde hun aldrig prøvet før og her er stille. Hun kunne ikke gå ind i et rum alene"*. Voksenvennen fortæller med latter, om dengang pigen og hendes mor havde været på besøg første gang og hun kørte dem hjem i mørket og de første gadelygter ved Aalborg kom til syne, da udbrød pigen: "Det er godt at være tilbage i Danmark igen!".

I et af venskaberne udvikler venskabet sig i en uforudset retning. Venskabet med et barn udvikler sig til også at omfatte en søster til barnet. Venskabet med det første barn er så småt ved at blive kørt ind og fungerer tilsyneladende fornuftigt, da moren kommer på banen: *"Pludselig får vi at vide, at vi godt kunne finde nogle nye venner! Det var vist sådan, hun sagde, det var!"*, fortæller vennen i interviewet. *"Det viste sig så, at det var fordi, hun også ville have (nævner søsterens navn) med i systemet. Og det blev pludselig lidt, skal vi sige hårdt mod hårdt"*. Vennen tager en snak med moren og udenom foreningen Børns Voksenvenner for at afklare situationen, men moren er insisterende: *"Enten er det begge børn eller ingen"*.

Enden på det hele bliver to børn i venskabet: *Det var vi nødt til, for vi havde ikke lyst til ikke at fortsætte venskabet. At det så var udmærket, lillesøster også kom med, det er så noget helt andet, men det er bare en anden form for venskab"*. I interviewet reflekterer vennen over, at situationen kan være et eksempel på, at moren ikke fra starten har forstået idéen med venskabet og måske skulle alle, også Børns Voksenvenner, havde været lidt mere på forkant med, hvilket venskab det skulle være.

Samvær og aktiviteter

De frivillige har mange forskellige aktiviteter med børnene. Flere spiller masser af spil og ofte er det barnet, der har lært det i DUS eller Klubben og det fortsætter så hos den frivillige. Flere har dyr og inddrager børnene i omgangen med dem. Der bages, laves mad og nogle ser film: *"Så sidder vi og nusser. Lidt fodmassage kan hun godt bruge. Det er trygt og hun får min opmærksomhed. Vi har snakket om, at hun så får koblet af og falder lidt ned"*, siger en voksenven, hvor et af formålene med hendes venskab er, at pigen får slappet af og oplever nogle rolige stunder. Venskaberne har også fysiske aktiviteter som fodbold, basket og bowling og en ven fortæller, at han har været med til sportsstævne og en anden til fodboldtræning.

Mange fortæller, de tager i svømmehallen, hvor nogle af børnene og til dels møderne aldrig har været før: *"Vi har lige været ude og finde ud af, hvordan man bruger en svømmehal, fordi (nævner drengens navn) har prøvet det nogle gange, men (nævner pigens navn) ved slet ikke hvad svømmehallen er og så fik hun lært*

lidt af det og blev tryk ved vandet for det kunne hun slet ikke og (nævner drengens navn) finder egentligt ud af, hvad han kan og hvad han ikke kan” siger en familieven om det at gå i svømmehallen.

Andre har været ude og fiske. En voksenven fortæller, at det har været barnets helt store ønske og da han ville give drengen en gave, blev det en fiskestang: *”Det er ikke lige mig, så da der var gået to minutter, var alt filtret sammen”*. Vennen fortæller, oplevelsen skulle være bedre, så han gjorde sig mange tanker om, hvem de kunne tage med, indtil han finder på at tage en kollega med og det gør turen til en helt anden oplevelse: *”Det gav ikke så meget, men (nævner kollegas navn) fangede to, som vi rensede og det var en stor oplevelse. Virkelig med dimensioner (ler). At se ham komme hjem, som en anden jæger med sit bytte, var virkelig et hit”*.

Nogle tager i skoven med hund, madpakker eller for at plukke svampe. Andre har vandkamp, inddrager barnet, når der vaskes bil eller sår grøntsager i haven. Nogle tager barnet med på museum, i bio eller teatret og i et venskab syr og filtrer de og måske kommer der en taske ud af det.

En voksenven fortæller, hun har fokus på at lave noget med pigen, som hun normalt ikke har i sin hverdag: *”Det hun oplever, er lidt lyserød highschool musicalagtigt. Hun ser meget fjernsyn og jeg tænker sommetider: ”Hvad er det, du ser borte pige!”. Og så laver jeg lidt modvægt”*. Vennen fortæller, hun ofte tager pigen med udenfor til nogle aktiviteter og de bruger også deres hænder til mange forskellige håndværk. Hos voksenvennerne er der generelt også plads til børnenes ting, som de har med eller får hos de frivillige. Det kan være malebøger, ur, tøj eller andet, de kan få brug for og i et interview kommer det frem, at et barn har sin egen skabsplads.

Familievenskaberne inddrager også mødrene og alt efter børnenes alder er der tale om aktiviteter både for børn og voksne. Bl.a. mødes man omkring en frokost eller middag, tager på tur i lokalområdet eller til stranden for at opleve vandet. Et venskab har også været i sommerhus sammen.

En familieven fortæller, at hun breder venskabet ud til også at støtte moren med nogle større praktiske gøremål: *”Vi har lige været ude og købe møbler og pyha!”*. Hun ler og fortæller om, hvordan de fik dem ind i bilen og senere op i lejligheden: *”Hun ville gerne have en ny stue og bo anderledes, som en rigtig dame!”*. I flere venskaber er det en fordel, at de frivillige har bil. Ud over at hente og bringe, gør det også nogle praktiske ting lettere, hvis moren har brug for hjælp. Det at hjælpe med større ting i hjemmet er også sket for en voksenven, der har hjulpet moren med at købe maling og møbler og sætte pigens værelse i stand. Det synes meget normalt, at man kan hjælpe med sådanne projekter i barnets hjem, da halvdelen af de frivillige nævner, de har været med til det. En familieven har på et tidspunkt også været ude og købe udstyr til det mindste barn. De søgte i Gul og Gratis og familievennen ringede op og fik lavet en aftale, hvorefter moren

tog med ud for at købe og det var en rigtig positiv oplevelse: *"Jeg kunne se, der var sympati og tillid i mødet. Det var så dejligt at se, hvordan hun gjorde"*.

Vi cykler

Cyklen nævnes i alle interviews med de frivillige. I to af venskaberne har børnene fået en cykel af deres voksende: *"Hun skal lære at cykle. Den står så hos os, så vi kan cykle sammen"*, siger den ene af dem. Hun fortæller, det godt nok er en ældre cykel, men med et par klodser på pedalerne, går det fint og pigen er glad for den. En anden ven fortæller, at pigen selv fik en cykel, da hun gerne ville prøve hendes og sammen har de taget flere ture ude på landet. Efter nogen tid og barnet har udvist cykelsikkerhed, har pigen fået cyklen med hjem til sig selv og er begyndt for første gang at cykle i skole.

En fortæller, at han gerne henter drengen fra skole, så de kan cykle hjem sammen og det kan også give inspiration til, hvad det at cykle handler om: *"Jeg henter ham på cykel. Han kører så i venstre side af vejen. Det er jo livsfarligt. Så det skal vi gøre noget ved også. Og moren cykler jo ikke"*. En mor har også fået en cykel, så hun også kan lære at cykle. Og det giver, særligt for det ældste barn, nogle sjove fælles oplevelser. Vennen fortæller, at barnet, men også moren har skullet lære, at cyklen skal passes: *"Hun mente, cyklen vist var i stykker og ikke duede mere. Men den skulle da bare have et eftersyn. Så tog jeg den med hjem og så (nævner barnets navn) også kunne se, hvordan man gør sådan noget. Det skal hun jo lære!"*.

Skole og lektier

I flere af venskaberne laver man lektier sammen. Det er forskelligt hvor meget, men fire af de interviewede nævner, at de er opmærksomme på barnets lektier og skolegang og de prøver at fornemme, hvad barnets niveau er. Da morens evner til at hjælpe barnet er små eller ingen, er det en opgave nogle af de frivillige tager på sig: *"Det var en del af aftalen kan man sige, da vi startede, at jeg også ville læse med hende"*. Der er imidlertid også situationer, hvor moren selv er opmærksom på, at hendes barn har brug for hjælp og moren får det fortalt til vennen: *"Vi laver lidt lektier sammen. Moren siger jeg skal, fordi (nævner pigens navn) vil snyde lidt. Hun er ikke glad for lektier, men det går ok"*, siger en ven. Endnu en voksende nævner lektier, men han har en lidt anden tilgang til det, idet han helst vil bruge tiden på andet end lektier. Han er dog opmærksom på drengens evner: *"Vi vil ikke bruge tiden på lektier hos mig. Jeg har da kigget i hans bøger for lige at se. Det er fint nok. Skulle det være et problem vil jeg gerne"*.

I et af venskaberne er lektielæsningen blevet mindre, da alene tiden med barnet er reduceret efter en søster er kommet med i venskabet og moren som regel også er med. Familievennen fortæller, at det ikke giver samme tid eller nærvær til opgaven som tidligere: *"Det var mere i starten, det var fast, når han kom og havde"*

skoletasken med. Det bliver mindre nu, det er hele familien og så ofte i weekenden. Det er lidt ærgerligt, fordi det er begrænset, hvor meget moren er over det. Det kan jo også være begrænset med hendes egen uddannelse måske og hun har selv sagt, hun ikke kan følge ham i det danske mere”.

Der er også støtte at hente i venskabet for mødrene, når de har en familieven. En har direkte en aftale med moren om, at hun hjælper hende med sproglige udtalelser: *”Sproget gør vi en del ved. Det kan være noget med y, æ, ø og å, som kan blive til noget mærkeligt noget (ler). Vi har en aftale om, jeg hjælper hende og da hun også er fransktalende, så skal jeg lære mere om det en dag”.* I venskabet er der altså muligheder for, at begge kan give hinanden noget og dermed måske også styrke relationen. Der er ingen tvivl om, de frivillige er en god støtte for børnene, når der skal laves lektier og som man kan se ud af eksemplet med familievennen, kan en læringsproces også skabes i relation til moren.

I interviewene fortæller de frivillige også om børnenes skole. Flere henter barnet efter skole, DUS eller Klub. Det gør bl.a., at personalet har mødt dem og de har udvekslet et par ord med hinanden. Nogle møder også børnenes kammerater og det kan der komme sjove oplevelser ud af: *”Så spørger de, om jeg er morens kæreste (ler)”* eller: *”Hun er meget åben med det at have en voksenven og jeg har mødt nogle kammerater og de vil også have en voksenven (ler). Så laver vi lidt sjov med det”.* En familieven fortæller, hun har været backup for moren ovre i skolen: *”Jeg har været med til at fejre fødselsdag i SFO’en. Hendes mor kunne ikke og så (ler) ... siger (nævner barnets navn), da vi sidder der alle sammen og børnene med deres mor: ”Det er godt nok pinligt med sådan en gammel én (ler)”.* Så sådan kan oplevelsen også være, når man som i dette tilfælde, er blevet reservebedstemor.

En fortæller han med stor fornøjelse har deltaget i en skolefest med drengen: *”Det var skide sjovt”* og han fortæller, at han på et tidspunkt stod i en bod, da en af drengens kammerater finder ud af, hvem han er og det giver nogle forviklinger omkring den måde vennen og hans kone ser ud på: *”Han kunne ikke rigtigt finde ud af det med hudfarven og om (nævner konens navn) nu var hans mor (ler)”.* En kvindelig voksenven fortæller, hun også har været inviteret med til skolefest og har været ude og se pigen danse i anden sammenhæng. Selv om ikke alle frivillige har deltaget i skolearrangementer, nævner en voksenven i interviewet, at hun godt kunne tænke sig at opleve en skolefest eller noget andet på skolen. En anden ven har det også i tankerne og vil gerne bistå moren: *”Spørger moren om noget med et møde på skolen eller noget, så vil jeg nok sige ja”.*

Som det fremgår, er der mange forskellige aktiviteter i venskaberne og den måde man er sammen på varierer også alt efter den voksnes temperament og praksis. På den ene måde kan én have en klar og målrettet tilgang til barnet ud fra, hvad hun tidligere har gjort med egne børn: *”Der skal ikke være den store*

underholdningsværdi i det og heller ikke være helt stille. Jeg sætter hende i gang og laver måske noget andet. Målet er, det føles naturligt, hun er her. Jeg gør det meget, som jeg har gjort med mine egne børn” og på en anden måde prøver en ven at fornemme sig frem til, hvad de skal lave: ”Jeg fornemmer, hvad han vil og følger så lidt med i det”.

Familien som venner

Interviewene viser, at de frivillige også stiller deres egen familie eller netværk til rådighed for barnet og i nogle tilfælde også mødre. For voksenvennerne, der har den største tid alene med barnet, er der to, der ikke har samvær med barnets mor: *”Moren kommer ikke her. Det adskiller vi. Og vi kommer ikke der. Heller ikke til hendes fødselsdag, men hun får selvfølgelig en gave. Vi adskiller det, men hun er godt nok med til vores fødselsdag”* siger en af de to voksenvenner. Hun uddyber det med at fortælle, at det er aftalen, at det er pigens behov, der i første omgang er vigtige.

Voksenvennen fortæller dog, at hun selvfølgelig har været nysgerrig på moren, også for at kunne forstå pigen. Efter BVV har opfordret hende til at spørge moren, hvis hun er nysgerrig, er de da også begyndt at tale mere og moren har i den mellemliggende periode også lært lidt mere dansk: *”Jeg går nu ind og siger goddag og det har hjulpet meget. Vi snakker mere nu og det er mere trygt. Nu kender moren mig også. Selvfølgelig hun var ikke så god til dansk, men det er bedre. Så kan jeg også bedre finde ud af hvem (nævner pigens navn) er!”* Hun fortæller endvidere, at hendes egen mor og søster også møder barnet og de bl.a. cykler ned og besøger en faster engang imellem.

Den anden af de to voksenvenner, fortæller i første omgang, at pigen møder hele hendes familie og bare følger med, hvis deres samvær falder sammen med familiebesøg eller – aktiviteter. For denne voksenven er det naturligt, at pigen er en del af hendes hverdag, som den nu engang tager sig ud og hun synes, det er let at have pigen med ud: *”Hun snakker med alle hele vejen rundt. Hun er meget nem og en åben pige”.* Efterfølgende fortæller hun, at hun ikke har nogen særlig relation til moren og reflekterer over, om det skal være anderledes: *”Vi taler ikke en masse. Tænker om det er for lidt! Vi taler i telefon men ... jeg har indtryk af, at hun har et godt netværk og hun har fået en dansk kæreste. Så jeg tror ikke, hun har behov for at drøfte noget med mig”.* Vennen ender med i interviewet alligevel at åbne op for muligheden for at møde moren: *”Det er selvfølgelig ikke en mor, der vil invadere en! (ler) ... Moren viser mig meget tillid og ... pigen fortæller jo noget her og så fortæller hun nok også derhjemme! Jeg har tænkt, om vi skulle snakke mere sammen. Måske kunne jeg tænke mig en lille snak, en lille smule, måske få en kop kaffe!”.*

Der er to voksenvener, der fortæller de har samvær med moren, dog sker det på to forskellige måder. *"Jeg har ikke spurgt ind til morens fortid. I sagde hun nok var lidt traumatiseret. Og det tror jeg. Vi snakker lidt, når jeg afleverer, men humøret svinger meget. Men mit indtryk er, hun fungerer bedre"*. Voksenvennen fortæller, at han alligevel er interesseret i at møde drengens familie og han har allerede inviteret hele drengens familie til spisning, så de også kan se hans hjem og han vil gøre det igen. For venen er det vigtigt at vise drengen den gestus, da han mener det vil være godt for drengens accept af sig selv og hans trivsel. Samtidig synes han, familien er nogle dejlige mennesker. Drengen vil også gerne besøge vennens familie og de har besøgt hans mor: *"Han spørger jo og jeg tror også det, at han ikke har en far! Så jeg tænker, det er det, jeg skal gøre. Han har også mødt mine børn og børnebørn"*.

En kvindelig voksenven fortæller, at hun har en god relation til moren. *"Nogle gange når jeg afleverer pigen bliver jeg budt indenfor. Vi har også været ude og spise og hun har været her. Og for nylig har jeg også hjulpet hende med at sætte datterens værelse i stand"*. Det kan synes meget familiært med dette venskab og på den måde, at man også hjælper i hjemmet, når man er voksenven, men moren er alene og noget yngre end voksenvennen og venen vil gerne hjælpe med nogle ting, der også har betydning for barnet.

At være to i venskabet og måske tre, eller være sammen med hele familien er forskellen mellem at være voksenven og familieven. En familieven fortæller, hun selvfølgelig ser hele familien, som er mor og to børn. Venskabet har dog udviklet sig i den retning, at hun nu alene også kan hente det ældste barn fra skolen og tage hende med hjem: *"Så snakker vi og sådan. Stille og roligt. Det har moren bedt mig om. Det går godt. Vi hygger og hun hjælper mig, sådan ... ja en praktisk hverdag, ikke!"*.

Samværet med moren strækker sig også langt og til tider som samværet i en rigtig lille familie. *"Moren er også glad for at have en dansker at snakke med. Vi snakker også om hendes oplevelser fra arbejdet, hun har fået og hun er vældig interesseret"*. Vennen fortæller bevæget, at hun samtidig har haft den store fornøjelse at møde mormoren i familien, der har været på besøg i Danmark og set sine børnebørn for første gang. *"Vi kunne jo ikke med sproget, men hendes taknemmelighed og anerkendelse overfor mig, gav hun sådan udtryk for. Hun var så glad for, hendes datter og børnebørn havde en som mig. Jeg besøgte dem flere gange og vi var på tur og de besøgte også mig herhjemme"*. På en af de nævnte ture var de bl.a. i Bilka, som børnenes mor gerne ville vise sin egen mor.

En anden familieven fortæller, at deres venskab også har udviklet sig positivt. *"Vi har lavet alverdens ting sammen. Efterhånden er det blevet sådan, at det er med hele familien, moren også. Det er jul, påske, fødselsdag og sådan nogle ting, vi er sammen om"*. Vennen fortæller også, at siden samværet er blevet med to børn, har det nok været sådan, at moren helst vil med til mest muligt: *"Det er også godt nok, men det giver*

alligevel en anden kontakt til børnene". Venskabet har på grund af, at moren har fået arbejde og vennen har skiftet job fået sværere ved at tilpasse et tidspunkt, hvor alle kan mødes. Dermed bliver venskabet måske mere sårbart, når alle skal være sammen på samme tidspunkt og vennen ville ønske, at de også nogle gange kunne være sammen i mindre antal, men han er i tvivl om, hvorvidt moren vil tillade det: "Jeg ved ikke, om det er en form for tryghed, som hun er bange for at miste, eller hun bare gerne vil kunne overskue hendes børn hele tiden. Det kunne meget vel være sådan noget, uden man ved det. Det kan godt virke som, når børnene ikke er der, så kan hun måske gå lidt i stå".

I interviewet er der ingen tvivl om, at venskabet betyder meget for familievennen og han og den lille familie er blevet knyttet meget til hinanden. Den øvrige familie er også blevet præsenteret for det nye venskab. *"De har da været med os nede og besøge noget familie. Så har vi været inde til en kop kaffe og sodavand og vi har set deres værksted".* Han fortæller, de også har været med til større familie fødselsdage, og været sammen med den nærmeste familie i hjemmet og når der har været nære venner på besøg: *"De bliver bestemt trukket med ind i det og nu vi skal ha' barkedåb og kun lige for den nærmeste familie, jamen så spørger (nævner svigersøns navn): "Hvad med dem i (nævner familiens bosted)! Skal de også med!"*

Opmærksomhed og motiver

Alle frivillige giver udtryk for, at børnene er "danske", da de er født i Danmark, taler dansk og går i dansk skole. Alligevel viser interviewene, at de frivillige gerne vil gøre nogle "danske" ting eller anvise en praksis og være en god rollemodel. Flere mener, at børnene og mødre får en bedre forståelse af danske forhold ved at indgå i venskaberne, da de her får større kendskab til dansk sprog, kultur og livsform ved at komme i danske hjem og få danske venner. De frivillige mener også, de har nogle ressourcer, der kan gøre gavn i relationen. Familiernes danske sprog og begrebsverden er et af de områder, som bliver nævnt i den sammenhæng:

"Børnene kan nok ikke lære det helt rigtigt af moren. Sprogligt kan vi altid rette lidt. Det kommer helt naturligt, når de er her. Og f.eks. (nævner barnets navn) hun har været helt fantastisk og i modsætning til moren, så siger hun bare; "Hvad er det?" og så kommer hun næste gang og har fået det flettet ind og viser, det har hun forstået. Der er ingen tvivl om, at deres sproglige udvikling har helt sikkert gavn af venskabet". Vennen fortæller, at moren er forholdsvis god til dansk, men hun mangler nogle ord og forståelser: *"Hun kan bestemt ikke dets nuancer og det giver selvfølgelig problemer, fordi vi skal fortælle det på en simpel måde og vi kan se i blikket på hende, at det er ikke sikkert, det går helt ind på lystavlen og vi må så omformulere det*

en gang mere (ler). Og hvor hun måske af stolthed siger ja til det hele og kun tager det til sig, hun kan forstå”.

En voksenven fortæller om en episode, hvor barnet spurgte ind til, hvad ordet ”tyv” betød og om man også kunne være det, når man kun var 9 år. Spørgsmålet gjorde, at de begyndte at tale om at stjæle og hvad politiet gjorde ved det. Vennen fortæller, at hun synes, det er positivt med sådan en samtale, fordi det betyder, pigen bedre forstår sproget og dermed også det samfund, hun lever i: *”Så får barnet også noget dansk på den måde og ... jeg skal selvfølgelig passe på, hvad jeg siger, men de skal ikke være samfundstabere ... de vil også komme i det danske system noget hurtigere på den måde ... og det hjælper også, så barnet ikke kommer den forkerte vej. (ler) Nogle gange siger (nævner barnets navn): ”Spørger jeg for meget?” ”Nej aldrig!” siger jeg. ”Du skal bare spørge!”*

For nogle børn sker der også det, at ens begrebsverden bliver udvidet, når man kommer rundt og oplever noget med sin voksenven. En ven fortæller f.eks., hvordan hun støtter pigen i at forstå nogle af de spørgsmål, der kan dukke op, når pigen oplever hverdagen, som den er hos vennen: *”Jeg fortæller, hvordan tingene er og om f.eks. omgangstonen og sådan gør vi! F.eks. også med min mor på plejehjemmet. Når hun spørger, så forklarer jeg hende, at sådan gør vi her. Det kan også være oplevelser med det og når hun er med deroppe. Jeg fortæller om de ... ja begreber, der så er knyttet til det”.*

En voksenven supplerer til det med at forstå danske ord eller begreber ved at fortælle, hvad hun og pigen taler om, når pigen spørger til noget hun ikke er bekendt med: *”Hun spørger jo. F.eks. har hun spurgt til det med dåb og konfirmation. Hvad er det vi gør og hvad er forskellen så og så det, at vi fejrer jul, de fejrer jo ramadan, så på den måde snakker vi. Og hun spørger f.eks. hvad er advent, så ja hun er nysgerrig”.*

Netop de danske højtider giver anledning til snak og ikke mindst samvær. Af interviewene fremgår det, at det for flere er naturligt at invitere til at mødes på denne årstid. På den måde giver de frivillige et indblik i nogle af deres egne værdier og livsform.

”De har ikke samme højtider, men f.eks. ved julen sidste år, har vi bagt småkager og set julefilm. Og jeg har givet hende en gave, de fejrer ikke jul, men det har været ok for moren, jeg har gjort de ting. Jeg har også sendt gækkebreve til hende og ... ja noget af det kender hun jo fra skolen, men så er hun også med til det i et hjem”. Med de forskellige aktiviteter giver vennen altså på den måde et indtryk til pigen fra vennens egen kulturelle baggrund og barnet inddrages aktivt. Samtidig modtager hun også accept fra moren, der er åben for, at barnet godt kan være med i noget, der ikke er normal praksis i familiens hjem.

En af familievennerne fortæller, at de altid mødes i julen og laver forskellige aktiviteter og han giver udtryk for, at han, uden altid at tænke over det, påvirker med forskellige kulturelle tiltag: *"Når vi er sammen til julefrokost og hvordan vi gør det og når vi har haft juleklip, som de heller ikke kender, så er det nok på det plan. (nævner morens navn) forsøger uden tvivl at gøre det så dansk som muligt og prøver det også af. Lige fra, når hun har set (nævner konens navn) lave flødeskum og hun så skal prøve det selv næste gang".* Familievennen fortæller, at de fik kakao med fløde til en fødselsdag og moren så ville gentage det der hjemme, da et af børnene havde fødselsdag. Moren havde købt fløde, men ringede for at høre, hvordan det blev til flødeskum.

Flere nævner, at de har været ude til forskellige arrangementer, hvor de mener dansk kultur i større eller mindre omfang kan spille en rolle; Julemarked, Påskefest, museum, Poetry Slam, bio, Kulturnatten, foredrag og Aalborg i Rødt. En voksenven siger i forbindelse med et arrangement, han havde deltaget i: *"Jeg spurgte familien, om de havde været derinde og nej det gør de jo ikke. Det er jo et af tegnene på, om de er med eller ej".* Har barnet lyst, synes voksenvennen her i så fald at kunne introducere til noget af det, der foregår i lokalområdet.

Som voksenven kan man også tænke i mere konkrete baner, når det handler om at give barnet lærdom. En voksenven købte f.eks. en bog, som pigen også kunne få god gavn af senere hen: *"Jeg købte Nordiske Guder. Det skal de også have i skolen og så kunne hun også sige i skolen: "Dem kender jeg godt!"".* Sammen går de også i teatret og for vennen betyder det meget, at kunne give pigen nogle nye oplevelser: *"Jeg holder øje med, når der er noget, sådan praktisk eller historisk ... det at kunne give hende noget, der ikke er så tilgængeligt!"*.

En familieven hjælper også moren til at forstå danske måder at gøre eller sige tingene på: *"Jeg er meget bevidst om at være der, hvis hun har brug for mig"* fortæller en familieven. Sammen har hun og moren lavet mange ting og vennen fortæller, at moren skal selv, men det er vigtigt, hun som ven er en hjælp til at forstå forskellige situationer i hverdagen. En hverdag, som vennen mener, bidrager bedst til integrationen. Vennen fortæller om situationer ude i byen, hvor hun reflekterer over, hvad moren har sagt: *"Hun følte sig værdsat og set".* Vennen mener, at det med at opleve noget, som man kan dele, der kan man som dansker være meget betydningsfuld for familien: *"Hvis man oplever noget, hvorfra kommer lige den situation, hvorfor reagerer vi sådan som danskere. Der giver jeg mig selv en rolle. Og jeg tror da, hun kan bruge det ... også nu på hendes arbejde! Der er jo situationer, hvor de gamle måske synes noget eller siger noget ... altså jeg tror det betyder meget for hende, hvad der kan være "rigtigt" og hvad hun skal gøre".*

Det med at blive set og accepteret er noget flere frivillige kommer ind på i interviewene. For at forstå hvad det betyder, bliver de bedt om at give konkrete eksempler.

To af de interviewede mener, det kan have betydning for barnet eller moren, at man bliver set sammen offentligt. Dels viser man sig sammen som venner og dels signalerer man også: "Vi er ligeværdige!". En familieven fortæller, at man også skal have lyst til at lave noget sammen ude i byen, fordi det giver opmærksomhed og også af den gode: *"Vi har været i Symfonien. Det var måske et chok, jeg ved ikke! Der var nok 1000 tilhørere og hun var den eneste mørke. Vi snakkede så om, at de kiggede og jeg sagde: "Det er fordi, du viser du kan li' vores kultur og fordi du er så smuk (ler)".*

Det med at synliggøre ens venskab udenfor hjemmet, uddyber en vokseven med et andet eksempel. Han fortæller om det samvær, han har med drengen i naboernes påsyn, når de f.eks. spiller fodbold og snakker indirekte om den betydning, det kan have for drengen: *"Jamen nu naboerne, de ser os og han vil gerne snakke med dem og de ved, han kommer her og vi render og spiller bold og sådan ... og det vender jo begge veje ... altså jeg er nogle gange bekymret for vores holdninger til de etniske ... dem med anden etnisk baggrund. Jeg kan mærke det ... nogle skal lige se det an!*

En vokseven fortæller hun er begyndt at tage pigen med ud. Måske besøger de noget familie eller en ven og senest har de været til sport: *"Jeg synes, det er vigtigt, at folk ser os som ligeværdige. Måske nogle vil kigge, også fordi hun bærer tørklæde ... men ved at vi mødes og snakker sammen, så kan der vel være noget afmystificering".* Vennen fortæller, at hun synes det betyder meget at mødes, fordi der også kan være meget spekulation om forskelle hinanden imellem og hvad betyder de forskelle egentligt, når det kommer til stykket: *"Hvad forskel er der i vores kultur og har det nogen betydning? Venskabet som sådan synes jeg ikke, der er nogen forskel i. Forskel er jo småting, der ikke har betydning for venskabet".*

Nogle af de frivillige fortæller, at samværet med barnet også har givet anledning til at snakke om det at være anderledes eller være forskellige fra hinanden, hvad mange venskaber er, når begge kigger på hinandens ydre. En vokseven fortæller om barnets refleksion over at se en udsendelse på TV, hvor de efterfølgende kom til at snakke om hudfarve: *"Vi så Obama og kom så til at snakke om, at det hedder altså ikke neger, men sort".* På et tidspunkt i venskabet var det deres hår, de snakkede om: *"Hun var HELT væk i mit lyse hår (ler)".* Vennen fortæller, hun også oplever, at det kan give reaktioner hos barnet, når de går tur. Har de været ude at gå, antyder pigen, at andre kigger på hende, men det er ikke noget, pigen vil snakke om.

En vokseven reflekterer i interviewet over, at når vi ser forskellige ud, vil det også være noget, vi tænker over, når vi møder hinanden første gang. Det kommer måske bare til udtryk på forskellige måder. Han fortæller om en situation, hvor barnet skulle møde hans barnebarn første gang og måske var en smule

nervøs forud for mødet: *"Han er meget ømfindtlig og går ud fra, at det måske ikke går så godt". Han sagde med det samme: "Jeg tror ikke, de kan li' mig!" og ... ja det er jo meget godt udtrykt på den måde og... der ER også stor forskel. Han er stor af sin alder og hun er ikke så stor og så... hun er nordisk om noget (ler). Fuldstændig lyshåret og blå øjne og han er SWÅT (ler)!".*

Det med forskelligheden kan man også gribe an på en anden måde. En ven fortæller i interviewet, at hun selvfølgelig er opmærksom på, at pigen har en kulturel baggrund, der betyder meget for pigen og den også er meget synlig, men det må man tage imod uden at stille spørgsmål eller gøre sig forskellige tanker: *"Der er nogle ting, som hun skal gøre, det skal jeg så ikke, men jeg kan lytte og være opmærksom på, at det er hendes virkelighed. Det tror jeg er vigtigt, at jeg på den måde er der og ikke stiller nogle krav til hende. Altså ikke stiller spørgsmål til, om det er rigtigt eller forkert, det hun gør. Jeg tænker, at det må være det, der er venskabet".* Vennen fortæller, at pigen og hendes familie lever på deres måde, men pigen vil gennem venskabet altid få en bedre forståelse af noget af det, vennen repræsenterer.

Det kommer frem i interviewene, hvordan det er at være rollemodel og fremstå som eksempel over for børnene. To mandlige voksenvenner fortæller om deres venskab med drenge, der ingen far har og de nævner nogle eksempler. Det ene handler f.eks. om kønsroller og hvordan drengen ser på det at være mand: *"Han spørger f.eks. hvorfor jeg laver mad eller vasker op herhjemme. Det kan han ikke forstå, at en mand gør. Og han kender det jo heller ikke der hjemme. Kom han ikke i et dansk hjem og så mig, så ville hans opfattelse måske være, at det er forbudt område (ler). Den kvinde han engang bliver gift med, får måske gavn af det her (ler)".*

Den anden fortæller om indirekte at præge barnet til at få en uddannelse: *"De bor jo i (nævner navnet på beboelsesområde) og det er jo ikke ligefrem høj social status og så tænker jeg ... vi bor ikke så langt fra dem, men det er så i parcelhuskvarter med store huse og sådan og så... jeg tænker det kan godt være et stort spring for dem, men jeg siger "Det er jo også åbent for jer!" og derfor snakker jeg med ham om, at "Når du skal i gymnasiet!" ... eller sådan noget så ... det er jo også åbent for ham. Altså ... man skal jo ikke have en speciel høj indkomst i det her land for at købe sig et hus og en bil og det er det ... jeg tænker det er meget godt at få ind på rygraden, ikke!".* Vennen fortæller, at han på den måde gerne vil være synlig overfor drengen i hans holdninger og samtidig fremstå som et eksempel, drengen kan vende tilbage til: *"Så kan han i hvert fald altid sige: "Jeg kender én der og han har den baggrund!". Og den er jo ikke speciel, det er noget, de også kan under forudsætning af, at han selvfølgelig får en uddannelse".*

Som andre eksempler på det at være rollemodel fortæller mændene om, at det er vigtigt at lære fra sig og introducere til andre ting eller nye oplevelser. Den ene udfordrer gerne drengen, men på en måde, så begge

får noget ud af situationen: *"Jeg forstår ikke hans musik (ler) ... men han har noget og SÅ har jeg lige noget. "Nej hvor kedeligt!" siger han. Så laver vi sådan en lille handel... for så får han også noget fyldt på, ikke! Danske børn ved jo også, hvad deres forældre kan li"*. Vennen fortæller samtidig, han aldrig har spillet spil og *det forstår drengen ikke: "Men så er jeg heller ikke perfekt og det må han også gerne opleve"* (ler). Vennen fortæller endvidere, at venskabet også er at udfordre hinanden og måske afprøve nogle grænser: *"Jeg siger noget til hovedet af ham og han til mig ... "Det er godt med dig!" og ... "Du er ikke så klog!" og "Jeg ved mere om naturen end dig!" og ja (ler)... det gør han og der er det jo med at være ærlig!"*.

En anden mand fortæller om, at man kan præge barnet hen mod en bestemt opførelse med henblik på at begå sig positivt overfor andre mennesker og regler på offentlige steder: *"Eksempelvis nu svømmehallen. (næver morens navn) går der ikke. Og (nævner barnets navn) har ikke en far, der går i baderum og hvordan gør man der! Vi læser så, hvad der står på skiltet og sådan ...!". "Det må i sidste ende være guld værd, at han ikke en gang skal ha' en lærer, der skal stå og råbe ad ham"*. Vennen fortæller også om, at drengen skal behandle hans ting ordentligt: *"Det er måske ikke altid det han er bedst til (ler). De har det heller ikke hjemmefra og har nok ikke så meget. Det gør måske, de ikke er vant til, det betyder så meget ... har helt sikkert skullet lære, hvordan man gebærder sig i vores hjem"*.

Tre af de frivillige nævner børnenes bordmanerer, som et område, hvor der bliver sat grænser. En fortæller: *"Det kan udvikle sig til noget værre svineri ... Hvor vi siger, et barn i den alder behøver ikke spise med alle ti fingrer. Det er da steder, hvor man påvirker både for vores egen skyld, men da også barnets, når de skal være sammen med andre, der kan sidde normalt ved et bord og man så sidder og fedter det hele til ... (ler)"*.

For de kvindelige voksenvener bliver det med rollemodel og identifikation nævnt i forbindelse med pigernes ansvarsfølelse og personlige udvikling. *"Med den alder står hun for meget ... altså meget overlades, tøj og ... og måske ansvar! ... Hun er en stor pige, hvor moren overlader meget. Det er sikkert noget, moren har haft brug for. Men hun er nem at tilrettevise, så jeg prøver at være lidt forudseende og siger: "Se nu her og ...vi kan gøre sådan her!"*", fortæller en voksende.

Kvinderne vil gerne lytte og støtte, hvis pigerne har brug for det, når de bliver ældre. *"Måske hun vil spørge mere. Det kan også være om mor og datter forholdet. Hvis hun gider, er det fint med mig"*. Vennen fortæller, hun i kraft af sit eget arbejdsliv, har mødt mange af de "etniske" piger og flere af dem fjerner sig fra det, man kan kalde dansk kultur, når de bliver større. Hun forklarer det med, at mødre selv er uklar på, hvad børnene må, når de bliver teenagere og så tyer mødre til deres eget frem for: *"måske at finde en middevej"*. Vennen har oplevet, at mødre har spurgt hende om, hvad danske børn må og ikke må, fordi deres egne piger siger noget, som mødre er usikre på.

En kvinde fortæller, at pigens mor selv har taget emnet om pigens udvikling op med hende: *"Jeg er en anden voksen kvinde som (nævner pigens navn) kan snakke med, hvis noget er svært. Det kan også være om menstruation og sådan noget"*. Vennen fortæller, at hun jo også har sin viden og: *"Selvfølgelig har hun sin mor, men det kan være anderledes at tale med en anden voksen end sin mor. Og det at jeg hele tiden har boet her og kender til nogle andre ting end hendes mor og ...ja noget kan måske være en udfordring for hendes mor!"*

Når venskabet er etableret og børn, voksne og mødre skal have det til at fungere i hverdagen, kommer der i interviewene meget lidt frem om problemer og misforståelser som sådan. Én fortæller, som en tidligere voksende også har været inde på, at det med grænser kan være en udfordring: *"Hun skulle altså lade mine ting stå! HOVSA ...sagde hun altid, når der så skete noget, fortæller den ene. Og noget af det har altså værdi"*. To venner fortæller, at de og børnene har haft forskellige grænser for brugen af TV, bl.a. under spisning. *"Vi ser altså ikke TV, når vi spiser her!"*, siger en af dem.

Som det er omtalt tidligere har der været et venskab, hvor ét barn blev til to, fordi en søskende også kom med. Det gav frustrationer og forskellige overvejelser, da situationen stod på. På den ene side var det godt med begge børn, men udgangspunktet med venskabet var noget andet; nemlig at støtte drengen og hans opvækst, bl.a. uden en far: *"Der er ingen tvivl om, at (nævner drengens navn) ville have fået noget andet ud af det. Ikke for han er blevet tilsidesat, men han er jo blevet lidt i hans faste rolle, som han er der hjemme. Han er storebror og tager sig af lillesøster ... jeg føler ikke, som man ofte hører, at han ligefrem er familiens overhoved. Det synes jeg slet ikke. Men han bliver lidt i en rolle med at have opsyn ... eller forklare ... han får aldrig lov helt at være sig selv"*. Under interviewet er det tydeligt, at vennen er glad for begge børn, men i starten var der måske nogle håb om at lave noget med drengen, som endnu ikke er blevet indfriet.

Et venskab lukker

Før interviewet med en familieven, vælger vennen at afbryde sit venskab med den familie, hun har fået. Via et kort telefoninterview fortæller vennen, at hun var meget glad for familien. Vennen har som den eneste fået venskab med en familie, hvor der også er en far og det gjorde det meget svært: *"Faren kunne ikke ret godt dansk og moren skulle hele tiden oversætte. Så de snakkede hele tiden (nævner familiens sprog), også med børnene og det forstod jeg ikke. Det var meget svært for mig!"*, fortæller hun. Hun oplevede også to gange at komme til deres dør, men der var ingen hjemme, selv om de havde lavet en aftale: *"De var der ikke og det kan jeg altså ikke klare. Jeg syntes også, det altid var mig, der skulle komme med forslag og stå for tingene og det ved jeg selvfølgelig godt, men ... det blev en belastning for mig på sigt. Også mine egne piger sagde: "Mor du tænker hele tiden på dem og hvad I skal lave!"*". Vennen fortæller endvidere, at moren var god til

dansk og var begyndt på en uddannelse, mens faren skulle på sprogskole og det havde måske været bedre, hvis det kun havde været moren og børnene, hun var sammen med. Familien har for nuværende udtalt, at de har svært ved at forstå, at vennen har stoppet venskabet

Gevinster

Alle frivillige er glade for deres venskaber og sætter stor pris på både børn og mødre. Gennem interviewene giver de bl.a. udtryk for varme følelser og de beskriver venskabet med familiære toner: *"Glæde! Jeg føler ikke, hun er på besøg. Hun kommer og jeg vil, hun bare er her. Som et slags barnebarn. Og gerne tit"* siger en af voksenvennerne til spørgsmålet om, hvad hun får ud af venskabet. En anden ven nævner også det med barnebarnet: *"Det er som et ekstra barnebarn og en gave. At få 5 -6 timer om ugen og se verden fra et barns vinkel, det kan man altså ikke købe nede i brugsen"*.

Familievennerne omtaler også det familiære i relationen: *"Det man har med sådan nogle sårbare mennesker, der ikke har familie i forvejen ... at få lov at blive en del af deres familie og føle de virkelig er henrykte og man får nogle fantastiske velkomster og sådan. Det er da enormt positivt. Venskabet i sin reelle betydning er super godt"*. Og en anden fortæller, om hendes forventninger, der til fulde er indfriet: *"Det er bedre end jeg forestillede mig. Havde ikke troet, det kunne blive så godt. Vi kan da ikke undvære hinanden ... det er blevet som en anden familie"*.

Når de frivillige får kontakt med et barn eller familie med anden etnisk baggrund lærer de også noget nyt. To fortæller direkte, at de lærer noget om børnenes hjemland og de får også øjnene op for andre handlinger: *"Vi er i gang med hendes land. Googler og undersøger lidt"* og videre: *"Vi kigger atlas. Hun har fortalt om farens navn og byen, de kom fra"* og en familieven siger: *"Jeg lærer en masse og får respekt for en anden måde at gøre tingene på"*.

Der er også en reflekterende side, der kommer frem hos nogle af de frivillige, når de relaterer sig til venskabet og kigger indad: *"Det får mig til at tænke over mit eget liv, når jeg får det spejl af det liv, hun lever. Jeg lærer også noget nyt. Det gør jeg!"* siger én voksenven, mens en anden fortæller: *"Jeg er begyndt at tænke mere på det ... og på dem. Jeg bliver mere nysgerrig, også med flygtninge. Jeg begynder også at beskytte mere ... det tror jeg! Og jeg respekterer mere, de er her"*. Denne ven, der tidligere har fortalt i interviewet, at det var tilfældigt, hun fik et etnisk barn, har i dag en særlig opfordring til andre, der kunne tænke på at blive ven: *"Spring ud og bliv venner med én! (ler)"*.

En ting, som bliver nævnt af flere i interviewet og som svar på, hvad de godt kan lide ved deres familier/barn, er humoren, de møder hos barnet eller moren. Nogle af udsagnene i interviewene lyder bl.a.: *"Vi har samme holdning til livet og så humoren. Jeg kan godt li' den der runde ironi, der også indeholder selvironi, den har han også og det er sgu meget godt af en dreng på 8-9 år"* og fra en anden: *"De er glade, har humor og kan li' at danse. Det er en stor ting hos dem"* og endelig siger en: *"Vi griner altså bare, hun har god humor"*.

At venskaberne opleves positivt kommer frem hos alle i interviewene og for at nævne bare nogle af de ting, der også har betydning for de frivillige, når man spørger til deres oplevelse af venskabet, er her to udsagn: *"Allervigtigst er, at børnene ikke bare er en pasningsordning"* og endvidere: *"At få (nævner barnets navn) er en glæde hver uge. Det bryder hverdagen. Det er min fridag. Ingen opvask, ingen støvsugning (ler). Det drejer sig om hende"*.

Venskabets Fremtid

De frivillige giver udtryk for, at de ser sig selv i venskaberne også ud i fremtiden. To mener ikke, det kan være anderledes, fordi rigtige venner og familie er som et solidt fundament: *"Venner og familier er ikke noget, der går over, når det først er etableret!"*. En anden sætter det ind i en større kontekst og siger: *"Jeg betragter ham som en ven ja, sådan som man nu kan, når vi er en voksen og et barn. Og specielt, når vi ellers sådan ... taler om det sådan i Facebook sammenhæng (ler) ... det er nogle, man har noget på livsbanen med. Det er en foræring og jeg mener, vi er venner. Det er ikke mig, der bryder, han får måske andre interesser, men der vil altid være åben hos mig"*.

En familieven fortæller, at det er vigtigt også at kunne tale om fremtiden sammen. At man er åben for at snakke om nogle ting eller ideer, man kan have lyst til at lave sammen og som også kan blive til noget fælles historie i venskabet: *"Vi har mange planer. Vi kan både snakke om, når pigen skal konfirmeres og ... altså vi taler ud i fremtiden ... også om, at vi gerne vil rejse sammen!"*.

For en anden familieven kommer det frem, at det for nærværende er meget svært. *"I øjeblikket tror jeg højest chancen er 50/50 ... at det holder som et ægte venskabeligt forhold"*. Vennen fortæller, at moren er lidt tilbageholdende i øjeblikket og synes, de kan ses til fødselsdage og sådan: *"Vi håber stadig, at de er en del af vores familie, altså at (nævner morens navn) nærmest er som et ekstra barn og så to ekstra børnebørn"*. Vennen vil gerne, at alle kan være sammen, men også, at børnene må komme alene. Det er for vennen den rigtige beskrivelse af venskab: *"Og hun vil jo også selv, at det skal være rigtig ægte! Jeg tror hun har en"*

forkert opfattelse af Børns Voksenvener. At vi nærmest er ansat til at yde bistand ... hun skal glemme foreningen og tage det, som det er nu og bygge videre ...!"

Der er ingen tvivl om, at venskaberne for flere af de frivillige har udviklet sig derved, hvor man kan påvirke hinanden følelsesmæssigt, hvis der skulle ske det, at man skilles. Den nævnte ven fortæller i interviewet meget berørt, at hvis venskabet lukker vil det være et stort nederlag og det vil gøre rigtig ondt: *"Det vil heller ikke være lykkedes, men vi er så blevet fravalgt! Og hendes gamle familiemønster er intakt! Så har vi ikke fået hjulpet hende ret meget til at komme videre og ... ja så får hun et nyt problem, når (nævner drengens navn) skal til forskellige ting alene fodbold, på lejrskole og sådan ... og der kan lillesøster jo ikke lige komme med og ... jeg tror, der vil blive nogle hurdler for hende!"*

Der er ingen tvivl om, at en relation med flere personer kan virke mere sårbar, da der altid er flere hensyn at tage og samtidig skal man som ven være opmærksom på, at man ikke kommer mellem børnene og mødrene. Det er vigtigt for familievennerne, at der er harmoni med moren, hvor hun er med i venskabet, men der skal selvfølgelig også være mulighed for at snakke om uenigheder, uden det skal gøre, at venskabet lukker.

En voksenven fortæller, at: *"Jeg vil da være nervøs for, hun siger hun ikke har lyst mere. Men hun bliver jo også ældre og får andre interesse, men måske hun så kan komme i ny og næ, det håber jeg da!"*

Og en anden voksenven afslutter med at sige: *"Jeg er der, men ja ... (ler) han er allerede vild med en pige og så er det jo ikke sikkert bessefar er så spændende, men hvis han vil, er jeg der!"*

